

Voorjaarsnota 2020

MUIP 2020-2023

Gemeente Venray

20-5-2019

AANBIEDINGSBRIEF

Aan de gemeenteraad

Wij bieden u hierbij de voorjaarsnota 2020 aan.

Het doel van de voorjaarsnota is uw raad in de positie te brengen om te sturen op de beleids- en financiële kaders. U geeft met deze voorjaarsnota ons college richtinggevende kaders mee, om te komen tot een structureel en reëel sluitende meerjaren Programmabegroting 2020-2023.

Het is gebruikelijk dat in de voorjaarsnota onze ambities voor de komende jaren worden vertaald in voorstellen voor het Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma (MUIP).

Ook in de aanloop naar deze voorjaarsnota is een inventarisatie gemaakt van de benodigde extra uitgaven en investeringen om, naast onze reguliere gemeentelijke taken, het Collegeprogramma 2018-2022 verder uit te kunnen voeren.

Financieel staat onze gemeente er nog steeds goed voor. De begroting 2019 en volgende jaren liet al een meerjarig positief saldo zien en dat is op dit moment op basis van de huidige kennis nog steeds zo. Er is ruimte om nieuw beleid op te pakken. Maar uit de inventarisatie van die ambities blijkt dat op dit moment het totaal van de ambities uitstijgt boven de beschikbare financiële middelen.

Als college stellen we voor om in deze voorjaarsnota slechts een beperkt Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma op te nemen. Het Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma, dat niet in de voorjaarsnota is opgenomen, wordt verder afgewogen in het traject van de samenstelling Programmabegroting 2020-2023. Een overzicht hiervan is toegevoegd aan deze voorjaarsnota (zie bijlage 2).

De reden voor een beperkte MUIP is dat een aantal essentiële kaders die noodzakelijk zijn om afgewogen keuzes te maken nog niet zijn vastgesteld of nog niet bekend zijn.

Op de eerste plaats noemen we hier de Toekomstvisie en de Investeringsagenda Noord Limburg. Beide strategische documenten bevatten belangrijke uitgangspunten voor de wijze waarop wij onze beschikbare middelen het beste kunnen besteden. Samen met het Collegeprogramma 2018-2022 zijn hierin onze toekomstige ambities, doelen en plannen vastgelegd.

Verder bevat het financieel kader ten tijde van het opstellen van deze voorjaarsnota nog behoorlijke onzekerheden. De gevolgen van de meicirculaire 2019 zijn zoals gebruikelijk in deze fase van het jaar nog niet in beeld.

Tevens wil het college in het traject richting de begroting kritisch kijken naar de mogelijkheden in de huidige begroting om financiële ruimte te creëren voor nieuw beleid. De organisatie is inmiddels gestart met een analyse.

Wij als college vinden het daarom verstandig om te wachten met de keuzes voor de overige MUIP-aanvragen tot de vaststelling van de (meer)jarenbegroting 2020-2023 zoals in de raad begin november wordt behandeld. Uitgangspunt daarbij blijft een sluitend meerjarenperspectief.

Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief is op basis van deze voorjaarsnota als volgt:

x € 1.000

Voorjaarsnota 2020	2020	2021	2022	2023
Meerjarenperspectief incl. muip	15	672	1.075	3.223
2.4 MUIP aanvragen nog niet gehonoreerd				
Ingediende muip-aanvragen nader te bepalen bij Begroting 2020.	-2.277	-2.453	-2.421	-2.290
Subtotaal muip nog niet gehonoreerd (zie onderdeel 2.4)	-2.277	-2.453	-2.421	-2.290
Meerjarenperspectief incl. muip en muip nog niet gehonoreerd	-2.262	-1.780	-1.346	933

- = nadeel

In dit overzicht ziet u de gevolgen van de keuzes bij deze voorjaarsnota alsmede de gevolgen indien alle ambities worden meegenomen.

Weerstandsvermogen

De weerstandsnorm is op orde en blijft ook na inzet voor de incidentele lasten ruim boven de minimumwaarde van 1,0. Hierbij is geen rekening gehouden met de nog niet gehonoreerde MUIP-aanvragen.

Weerstandsvermogen	2020	2021	2022	2023
Weerstandratio	4,42	3,18	2,91	2,88

Het College wil graag een constructief debat voeren over de richting en de kaders ten behoeve van onze meerjarenbegroting 2020-2023.

Het college van burgemeester en wethouders van Gemeente Venray.

VASTSTELLINGSBESLUIT

De raad van Venray,

Gelezen het advies van B&W van 20 mei 2019.

Besluit:

1. Vaststellen van de Voorjaarsnota 2020, inclusief het Meerjarig Uitgaven- en Investeringsplan (MUIP) 2020-2023 als richtinggevend kader voor de Programmabegroting 2020-2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 juli 2019.

, voorzitter

, raadsgriffier

INHOUD

Aanbiedingsbrief	3
Vaststellingsbesluit	5
INHOUD	7
Leeswijzer	8
1. Programma's	9
<i>Programma 1 Leven</i>	10
<i>Programma 2 Wonen</i>	14
<i>Programma 3 Werken</i>	19
<i>Programma 4 Besturen</i>	24
2. Financieel Meerjarenperspectief 2020-2023	29
2.1 <i>Huidig verwacht resultaat</i>	30
2.2 <i>Ontwikkelingen</i>	30
2.3 <i>Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma (MUIP) 2020 – 2023</i>	31
3. Reservepositie en Weerstandsvermogen	32
3.1 <i>Weerstandsvermogen</i>	32
3.2 <i>Risico's</i>	33
3.3 <i>Reservepositie</i>	33
4. Uitgangspunten Meerjarenbegroting 2020-2023	35
4.1 <i>Prijs- en loon/CAO-ontwikkeling</i>	35
4.2 <i>Belastingscenario</i>	36
4.3 <i>Renteomslag</i>	38
4.4 <i>Ontwikkelingen in de taakstelling</i>	39
4.5 <i>Grondbedrijf</i>	39
4.6 <i>Kengetallen</i>	40
BIJLAGEN	44
<i>Bijlage 1. MUIP-aanvragen totaal overzicht</i>	44
<i>Bijlage 2. MUIP-aanvragen Nog niet gehonoreerd</i>	46
<i>Bijlage 3. Lijst met afkortingen</i>	58

LEESWIJZER

Voor u ligt de voorjaarsnota 2020, inclusief het Meerjaren Uitgaven en Investeringsplan 2020-2023 (MUIP). De voorjaarsnota dient als richtinggevend kader voor de op te stellen Programmabegroting 2020-2023.

Deze voorjaarsnota kent de volgende opzet:

- Hoofdstuk 1: Beschrijving van activiteiten om de gestelde doelen te kunnen realiseren. Tevens wordt een beeld gegeven van de ontwikkelingen.
- Hoofdstuk 2: Weergave toelichting op het financiële meerjarenperspectief voor 2020-2023.
- Hoofdstuk 3: Weergave van de (meerjarige) ontwikkeling van de reservepositie en het weerstandsvermogen.
- Hoofdstuk 4: Beschrijving van de algemene financiële uitgangspunten.

In bijlage 1 is het totaaloverzicht MUIP 2020-2023 opgenomen. In bijlage 2 is een overzicht van de MUIP-verzoeken opgenomen die worden afgewogen binnen het traject van de Programmabegroting 2020-2023. Bijlage 3 bevat de lijst met afkortingen.

De bedragen in de tabellen zijn in € 1.000 tenzij anders is vermeld.

1. PROGRAMMA'S

Inleiding Programma's

Het is de eerste voorjaarsnota waarin de speerpunten van het nieuwe collegeprogramma tot uiting komen. Per (deel)programma wordt een antwoord gegeven op de vraag "Wat gaan we daarvoor doen?" De speerpunten worden toegelicht met de kennis van dit moment. Gezien het karakter van de voorjaarsnota wordt een doorkijk gegeven naar de effecten voor 2020 en verder. Tevens zijn de ontwikkelingen benoemd die nog op ons pad komen.

Aan het begin van elk programma worden op hoofdlijnen de grote ontwikkelingen in het programma geschetst. Daarnaast worden de MUIP-aanvragen toegelicht en er wordt inzicht gegeven in de hieruit volgende (meerjarige) financiële effecten.

Financiële gevolgen

Hieronder treft u het totaaloverzicht aan van de financiële gevolgen per programma van de MUIP-aanvragen. Voor een nadere inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de diverse (deel)programma's. Deze financiële gevolgen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief in hoofdstuk 2.

<i>x € 1.000</i>				
Lasten Muip	2020	2021	2022	2023
Programma 1 Leven	26	18	18	-8
Programma 2 Wonen	265	67	67	67
Programma 3 Werken	390	255	112	69
Programma 4 Besturen				
Totaal	681	340	197	128

Het overzicht toont de toe- of afname van de exploitatielasten ten opzichte van de huidige begroting 2019-2022. Door de actualisering van de bestaande MUIP-aanvragen qua fasering of investeringsbedrag ontstaan mutaties ten opzichte van de exploitatielasten die in de huidige begroting 2019-2022 zijn opgenomen.

De exploitatielasten die in de huidige begroting zijn opgenomen zijn in de overzichten van de MUIP-aanvragen zichtbaar met de omschrijving 'reeds opgenomen in de begroting 2019 – 2022'.

PROGRAMMA 1 LEVEN

Algemeen

In het collegeprogramma 2018-2022 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Leven vastgelegd:

"Een duurzame Venrayse samenleving betekent voor ons, naast investeren in energie, klimaat en circulaire economie, ook dat iedereen, inwoners en partners, naar vermogen meedoet en participeert. De kracht van de Venrayse samenleving geldt hierbij als uitgangspunt. Waar nodig en mogelijk bieden we als gemeente de noodzakelijke ondersteuning. Wij zetten in op het bevorderen van de verbinding tussen de verschillende beleidsterreinen en het daarbij investeren in netwerken en het bouwen aan relaties. Voor ons zijn het uitgaan van eigen kracht, preventie en innovatie belangrijke uitgangspunten. Dit geldt niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor onze voorzieningen en thema's als onderwijs, kunst en cultuur, sport en subsidies."

Het programma leven draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Sociaal Domein, de volgende stap
- Voorzieningen: gebouwendijk, subsidie en onderwijs(huisvesting)
- Zelfsturing
- Kunst en cultuur
- Duurzaamheid

Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2020-2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Leven is hieronder opgenomen, waarna hierop per deelprogramma een nadere toelichting wordt gegeven.

x € 1.000				
Lasten Muip: programma Leven	2020	2021	2022	2023
Deelprogramma:				
Breed Sociaal Domein		-8	-8	-8
Voorzieningen	26	26	26	
Zelfsturing				
Kunst en Cultuur				
Totaal	26	18	18	-8

1.1 Deelprogramma Breed Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?

In 2019 wordt de nieuwe kadernota Sociaal Domein opgeleverd. Innovatie en integraal werken vormen de belangrijkste pijlers van deze kadernota, waarbij een brede definitie voor het Sociaal Domein gehanteerd wordt. We gaan investeren in de sociale basis en leggen minder focus op zorgvoorzieningen. Het jaar 2020 zal vooral in het teken staan van de verdere implementatie van het bijbehorende uitvoeringsplan.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Sociaal Domein, de volgende stap	Opstellen kadernota Sociaal Domein, inclusief gezondheids- en sportbeleid	actueel	2019
	Onderzoeken mogelijkheden om te komen tot een integrale verordening sociaal domein	actueel	2019
	Onderzoeken wenselijkheid en haalbaarheid regionale ombudsfunctie specifiek voor het sociaal domein	toekomstig	2019
	Opwaarderen mantelzorgcompliment	actueel	2019
	Inzetten voor het behoud van Viecuri Venray	actueel	2022
	Opstellen van een 'Visie Zorgaanbod'	toekomstig	2020
	Doorontwikkelen "Venray Dementievriendelijk"	actueel	continu proces
	Opstellen Actieplan Eenzaamheid	toekomstig	2021
	Invulling even aan het VN Verdrag rechten van mensen met een handicap.	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Bruikleenvoorziening

De gemeente is via de Wet maatschappelijke ondersteuning er verantwoordelijk voor dat mensen zich in huis en daarbuiten goed kunnen verplaatsen. Met als doel om langer thuis wonen en participeren in de samenleving mogelijk te maken. Een hulpmiddel kan hiervoor soms noodzakelijk zijn.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

Lasten Muip: Breed Sociaal Domein		x € 1.000							
		investering				exploitatiekosten			
Omschrijving	Categorie	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Bruikleenvoorziening WMO	Bestaand beleid	550	550	550	550		99	195	289
Woonunits (WMO)							0	0	0
Bijdrage uit WMO Budget							-99	-195	-289
<i>Subtotaal bruikleenvoorziening WMO</i>							0	0	0
Renovatie Lage dak Wetteling 1	Vervangingsinvestering	26					2	2	2
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-10	-10	-10
<i>Subtotaal Renovatie Lage dak Wetteling 1</i>							-8	-8	-8
Totaal		576	550	550	550	0	-8	-8	-8

De investering voor renovatie het dak van de Wetteling is inhoudelijk toegelicht onder deelprogramma 1.2 Voorzieningen.

1.2 Deelprogramma Voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Als gemeente hebben we diverse instrumenten tot onze beschikking, zoals accommodaties en subsidies, om de inhoudelijke doelen die we nastreven te bereiken. We zetten deze instrumenten in om de gewenste beweging naar zelfsturende, vitale leef-, werk- en woongemeenschappen te ondersteunen. Dit doen we op een duurzame wijze, waarbij we duurzaam breed interpreteren (van energiezuinig-/neutraal tot financieel gezond). Het nieuwe subsidiebeleid en vastgoed- en accommodatiebeleid geeft hiervoor de kaders voor de toekomst. Implementatie hiervan vindt plaats vanaf 2019.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Voorzieningen: gebouwend, subsidie en onderwijs (huisvesting)	Actualiseren subsidiebeleid	actueel	2019
	Implementeren van het nieuwe beleidskader subsidies door het opstellen van een uitvoeringsprogramma	start in 2019	2022
	Opstellen vastgoed- en accommodatiebeleid	actueel	2019
	Opstellen visie op duurzame samenwerking met gemeenschapsaccommodaties	actueel	2019
	Voor rekening en verantwoording van gebruikers brengen van exploitatie van gemeenschapsaccommodaties (Schoon door de poort)	actueel	2022
	Opstellen nieuw integraal huistvestingsplan primair onderwijs	actueel	2019
	Faciliteren van het proces om te komen tot een voorstel en plan van aanpak voor doorontwikkeling van jongerencentra in Venray	actueel	2019
Duurzaamheid	Verder verduurzamen van het gemeentehuis en andere gemeentelijke gebouwen	actueel	2022
	In samenspraak met exploitanten van scholen en accommodaties inzetten op energiebesparing en benutting opwekpotentieel	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Lokalen basisschool De Kruudwis

Om te voldoen aan de wettelijke verplichting om adequate onderwijshuisvesting te bieden, worden de huurkosten van de semipermanente lokalen ten behoeve van De Kruudwis bekostigd.

Renovatie lage dak Wetteling 1

Optisport ontvangt jaarlijks een bijdrage voor de instandhouding van de gymzalen en sporthallen. Deze bijdrage voorziet in het jaarlijks regulier onderhoud voor alle binnensportaccommodaties, maar blijkt niet dekkend voor zeer grote renovatieactiviteiten. In de onderhoudsvoorziening van gemeentelijke accommodaties zijn de binnensportaccommodaties niet opgenomen. De renovatie van het dak kan weliswaar nog enige jaren worden uitgesteld, maar om schade als gevolg van lekkages te voorkomen, is het verstandig om dit groot onderhoud van het lage dak tijdig uit te voeren.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

Lasten Muip: Voorzieningen Omschrijving		Categorie	investering				exploitatielasten			
			2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Huurkosten semipermanent lokalen De Kruudwis		Wettelijke verplichting					26	26	26	
Totaal			0	0	0	0	26	26	26	

x € 1.000

De kosten voor de renovatie van het dak van de Wetteling zijn opgenomen onder deelprogramma 1.1 Breed sociaal domein.

1.3 Deelprogramma Zelfsturing

Wat willen we bereiken?

We werken in 2020 ook verder aan de beweging van zelfsturing. Samen met bewoners en partners werken we samen aan leefbare, zelfredzame en veilige buurten, wijken en dorpen. Basis hiervoor vormen de op te stellen gebiedsagenda's.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Zelfsturing	Opstellen van gebiedsagenda samen met de dorpen en wijken	actueel	2020
	Ontwikkelbudget 'Vitale, zelfsturende gemeenschappen'	toekomstig	2020
	Implementeren en evalueren programma 'Zelfsturing'	actueel	2020
	Formuleren van een integrale wijkaanpak Centrum West	actueel	2019

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

1.4 Deelprogramma Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?

Kunst en cultuur is belangrijk als het gaat om het zijn van een aantrekkelijke gemeente, maar ook versterkt het de sociale cohesie en creativiteit van de Venrayse gemeenschap.

Doel is om minimaal ons kunst- en cultuuraanbod te behouden en waar mogelijk te versterken. De evaluatie van de huidige kunst- en cultuurnota zal helpen bij de wijze waarop we deze doelstelling willen gaan realiseren.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Kunst en cultuur	Evalueren van de kunst- en cultuurnota	toekomstig	2019
	Evalueren Cultura Venray	toekomstig	2019
	Afronden afbouw KCJ	actueel	2019
	Opstellen kader subsidieregeling monumentaal erfgoed	actueel	2019

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

PROGRAMMA 2 WONEN

Algemeen

In het collegeprogramma 2018-2022 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Wonen:

"Ontwikkelingen als Omgevingswet en duurzaamheid, maar ook ontwikkelingen op het gebied van demografie en veiligheid stellen ons de komende jaren voor grote opgaven binnen het beleidsterrein wonen. Waarbij wij onmiddellijk toevoegen dat deze ontwikkelingen zich niet beperken tot alleen wonen. Met de genoemde, niet uitputtende ontwikkelingen in het achterhoofd zetten wij in op vraaggericht, duurzaam, levensloopbestendig en divers bouwen. Waarbij er met inwoners en partners gezorgd wordt voor een leefbare, duurzame en veilige woon- en leefomgeving."

Het programma Wonen draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Woningbouw en woonomgeving
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Integrale veiligheid
- Toezicht en handhaving
- Uitvoering visie veehouderij
- Duurzaamheid

Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2020-2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Wonen is hieronder opgenomen, waarna hierop per deelprogramma een nadere toelichting wordt gegeven.

<i>x € 1.000</i>				
Lasten Muip: programma Wonen	2020	2021	2022	2023
Deelprogramma:				
Woningbouw	198			
Woonomgeving				
Veiligheid en Handhaving	67	67	67	67
Natuur en landschap				
Totaal	265	67	67	67

2.1 Deelprogramma Woningbouw

Wat willen we bereiken?

Binnen de gestelde kaders laten we onze woningvoorraad zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van de bevolking die er gebruik van maakt of gaat maken. Dit doen we zo duurzaam mogelijk. Enerzijds anticiperen we op de potentiële groei van het aantal huishoudens en sturen we op een kwalitatief goed aanbod. Dat geldt ook voor het (betaalbaar) toekomstbestendig maken van de bestaande voorraad.

Ook in 2020 blijven we specifiek aandacht houden voor kwalitatief goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Woningbouw en woonomgeving	Op peil houden van het aantal sociale huurwoningen in Venray	actueel	continu proces
	Aanjagen van het toekomstbestendig (levensloopbestendig en duurzaam) maken van de bestaande woningvoorraad	actueel	continu proces
	Uitvoeren van nieuwe nulmeting voor de huishoudensprognoses en de daaraan gekoppelde behoefteramingen	actueel	2019
	Herijken/vernieuwen Woonvisie	start in 2021	2021
	Faciliteren ontwikkeling St Annapark	actueel	2019

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

Lasten Muip: Woningbouw		investering				exploitatiekosten			
		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Omschrijving	Categorie								
Uitvoeren facilitairing warme Sanering Varkenshouderij (exploitatiekosten)	Wettelijke verplichting					198			
Subtotaal Uitvoeren facilitairing warme Sanering Varkenshouderij						198			
Totaal		0	0	0	0	198	0	0	0

x € 1.000

De uitvoering van de landelijke regeling Sanering Varkenshouderij is inhoudelijk toegelicht onder deelprogramma 2.4 Deelprogramma natuur, landschap en plattelandontwikkeling.

2.2 Deelprogramma Woonomgeving

Wat willen we bereiken?

Met betrekking tot de woonomgeving gaan we samen met bewoners aan de slag. Dit doen we op thema's die we gezamenlijk belangrijk vinden op het gebied van veiligheid, leefbaarheid, zorg en participatie. Preventie staat hierbij voorop. We investeren hiervoor in een goed functionerend en dekkend netwerk van wijkteams respectievelijk dorpsinformatiepunten.

Verder streven we als gemeente naar een aantrekkelijke, toegankelijke en schone openbare ruimte die aansluit op de wensen van gebruikers en die tevens bijdraagt aan het realiseren van andere gemeentelijke beleidsdoelen (denk hierbij aan beweging, sport en spel ten behoeve van positieve gezondheid).

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Woningbouw en woonomgeving	Opstellen visiedocument gebied Vlakwaterbos	actueel	2020
	Opstellen ruimtelijk afwegingskader / kwaliteitskader gebied Oostrumse Heide-Blakt-Oirlo	actueel	2020
	Uitvoeren Masterplan Brukske (fase 2, realisatie winkelcentrum en omgeving)	actueel	2020
Integrale veiligheid	Investeren in een dekkend netwerk van wijkteams	actueel	continu proces
Duurzaamheid	Voortzetten/oppakken uitvoeringsprogramma Kadernota Afvalbeleid 2013-2025	actueel	2019

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Vervanging speeltoestellen

Het vervangen van speeltoestellen vindt plaats volgens het onderhouds- en vervangingsschema zoals opgenomen in het in 2017 vastgestelde speelruimteplan.

Vervanging afvalcontainers

De meeste ondergrondse containers voor blik, drankverpakkingen en restafval zijn goed onderhouden en worden gemiddeld na ongeveer 15 jaar vervangen. In het kader van de herziening van het grondstoffenbeleid (afvalbeleid) worden nieuwe investeringen zoveel mogelijk beperkt. Er zijn een paar uitzonderingen. Een aantal van de ondergrondse perscontainers voor kunststof moeten vanwege zeer intensief gebruik eerder worden vervangen. Verder slijten glascontainers veel sneller als gevolg van aantasting door zuren en krassen door scherven.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

		x € 1.000							
Lasten Muip: Woonomgeving Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Vervangen speeltoestellen	Vervangingsinvestering	282	287	292	297		39	77	115
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-39	-77	-115
Subtotaal Vervangen speeltoestellen							0	0	0
Vervangingsinvestering ondergrondse afvalcontainers	Vervangingsinvestering		374		52			57	56
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing								-57	-56
Subtotaal Vervanging ondergrondse afvalcontainers								0	0
Totaal		282	661	292	349	0	0	0	0

2.3 Deelprogramma veiligheid en handhaving

Wat willen we bereiken?

We streven naar veilige Venrayse dorpen en wijken met minder overlast en criminaliteit, waarin bewoners van alle generaties veilig zijn en zich veilig voelen. Dat doen we in samenwerking met veiligheidspartners, inwoners en ondernemers.

Problemen die de veiligheid en het veiligheidsgevoel aantasten of de samenleving ondermijnen pakken we maximaal aan naar vermogen.

Het nieuwe Integraal veiligheidsbeleid vormt hierbij het kader waarbinnen we de hierboven genoemde doelstelling gaan realiseren.

Om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te waarborgen zetten we toezicht en handhaving in. Daarbij staan gezondheid, veiligheid en duurzaamheid centraal. We zien toe dat de afspraken die we met elkaar maken worden nagekomen en we grijpen in zodra onze leefomgeving negatief wordt beïnvloed.

De vastgestelde integrale handhavingsvisie en het VTH-beleid vormen het kader waarbinnen toezicht en handhaving wordt uitgevoerd. We doen dit nadrukkelijk in samenwerking met onze partners (RUD, Veiligheidsregio NL, regiogemeenten, etc.)

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Integrale veiligheid	Herzien van het integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2019-2022	actueel	2019
	Invulling geven aan beleid en aanpak van verwarde personen	actueel	2019
	Aanpakken van vormen van criminaliteit/ondermijning	actueel	2022
	Inhoud geven aan de campagne #RespectOn	actueel	2020
	Integrale aanpak overlast in de openbare ruimte	actueel	2019
	Uitvoeren pilot cameratoezicht bij afvalinzamelpunten	actueel	2019
	Uitvoeren pilot professionele mediation	actueel	2019
	Stimuleren inbraakpreventie bij nieuwbouwwoningen	toekomstig	2022
	Opstellen regionaal crisisplan	actueel	2020
	Inspannen voor batenharmonisatie brandweezorg	actueel	2019
	Starten van lobby inzake politiecapaciteit binnen Limburg	actueel	continu proces
	Aanscherpen taken en verantwoordelijkheden van (veiligheids)partners bij evenementen	toekomstig	2022
Toezicht en handhaving	Opstellen integrale handhavingsvisie	actueel	2019
	Actualiseren VTH-beleid	actueel	2019
	Organiseren samenwerking op het gebied van thuishaken VTH	actueel	2019
	Meewerken aan één gemeenschappelijke VTH-applicatie voor Limburg	actueel	2020
Uitvoering visie veehouderij	Intensiveren toezicht en handhaving veehouderij	actueel	2021

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Kermis Venray

Gemeente Venray organiseert in eigen beheer de Venrayse Kermis. Het hiervoor benodigde budget is structureel onvoldoende. Het gaat hier om drie onderwerpen te weten stroomvoorzieningen, het buitenbeheer, voorzieningen (bijv. toiletwagens) en diverse diensten (beveiliging en cameratoezicht).

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

Lasten Muip: Veiligheid en Handhaving		investering				exploitatiekosten			
Omschrijving	Categorie	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Kermis Venray energiekosten	Bestaand beleid					28	28	28	28
Kermis Venray buitenbeheer						16	16	16	16
Kermis Venray uitbesteed werk						23	23	23	23
Subtotaal Kermis Venray						67	67	67	67
Totaal		0	0	0	0	67	67	67	67

x € 1.000

2.4 Deelprogramma natuur, landschap en plattelandontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Venray (en de regio) is een koploper in de veehouderij. We streven naar een duurzame ontwikkeling van deze sector waarbij de gezondheid van de mens centraal staat. Onze doelen zijn het verbeteren van het woon- en leefmilieu door het verminderen van de emissie bij veehouderijbedrijven, ontwikkelingen op de juiste plaats door een verdere ruimtelijke scheiding tussen veehouderijbedrijven en bewoners en het versneld vernieuwen van de oude stallen en intrekken van vergunningen bij stoppende bedrijven.

Tegelijkertijd willen we voldoende ruimte bieden voor de sector om zich te kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. De thema's duurzaamheid en circulariteit vormen belangrijke uitgangspunten.

De uitvoering van de Visie veehouderij krijgt in 2020 verder gestalte.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Uitvoering visie veehouderij	Actualiseren van de gemeentelijke geurverordening	toekomstig	2022
	Actualiseren van het omgevingsplan buitengebied	toekomstig	2022
	Startnotitie uitgangspunten/richtlijnen voor wat betreft grootschalige (agrarisch) industriële ontwikkelingen in het buitengebied.	actueel	2019
	Monitoren van uitvoering van de Visie Veehouderij Venray	actueel	continu proces
	Intensiveren van het netwerk met burgers en ondernemers inzake ontwikkeling intensieve veehouderij	toekomstig	2022
Duurzaamheid	Stimuleren natuurontwikkeling ter vermindering van hittestress, voorkomen verdroging en bevorderen CO2 reductie	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Sanering Varkenshouderij

Sinds kort is bekend dat de landelijke regeling Sanering varkenshouderij naar verwachting in augustus 2019 in werking gaat treden. Landelijk is 120 miljoen euro beschikbaar voor het verbeteren van de leefomgeving in de veedichte gebieden in Zuid- en Oost-Nederland. Hoewel het aantal deelnemers aan de stoppersregeling in de gemeente Venray nog niet bekend is, is extra inzet noodzakelijk om de verplichte werkzaamheden uit te voeren (vergunning intrekken, wijzigen bestemming etc.). Kosten die in 2019 al worden gemaakt voor de uitvoering van deze regeling worden zoveel mogelijk opgevangen binnen het budget uitvoering Visie Veehouderij.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De kosten voor uitvoering van de landelijke regeling Sanering Varkenshouderij zijn inhoudelijk toegelicht onder deelprogramma 1.2 Woningbouw.

PROGRAMMA 3 WERKEN

Algemeen

In het collegeprogramma 2018-2022 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Werken:

"Wij maken het mogelijk dat sectoren en bedrijven in Venray duurzaam kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. Hoewel veel ontwikkelingen binnen het programma Werken een bovenlokale schaal kennen, is het onze ambitie om als Venray ook voor bedrijven herkenbaar te blijven. Door het creëren van goede randvoorwaarden, zoals een goede dienstverlening, een goede bereikbaarheid, voldoende en goed opgeleide arbeidskrachten en een goede verbinding tussen het onderwijs en bedrijfsleven, blijven wij aantrekkelijk als vestigingsplaats, zeker voor de bestaande Venrayse bedrijven."

Het programma Werken draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Kennis en Innovatie op het gebied van agrofood
- Behoud economische ontwikkeling
- Vrijtijdseconomie
- Kernwinkelgebied
- Ontwikkeling De Brier
- Trendsportal
- Duurzaamheid

Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2020-2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Werken is hieronder opgenomen, waarna hierop per deelprogramma een nadere toelichting wordt gegeven.

x € 1.000

Lasten Muip: programma Werken	2020	2021	2022	2023
Deelprogramma:				
Economische ontwikkeling		16	15	15
Centrumontwikkeling				
Mobiliteit en infrastructuur	390	239	96	54
Totaal	390	255	112	69

3.1 Deelprogramma Kennis en innovatie

Wat willen we bereiken?

We streven naar gezond en veilig voedsel, geproduceerd door een innovatieve en economisch krachtige agrarische sector, die met haar kennis helpt de wereld te voeden en haar kennis in de wereld vermarkt. Dit doen we als Regio Venlo waarbij we samenwerken met andere regio's om zo de grootste (productie) en meest innovatieve agrofoodregio van Europa te worden.

We zetten daarbij in op behoud en waar nodig en mogelijk versterking van werkgelegenheid en willen bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen voor de sector.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Kennis en Innovatie op het gebied van agrofood	Blijvend investeren in de ontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo - kennislandschap	actueel	continu proces
	Stimuleren kennisontwikkeling	actueel	continu proces

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

3.2 Deelprogramma Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Wij willen zuinig omgaan met onze resterende ontwikkelruimte en daarnaast zoeken we naar economische uitbreidingsmogelijkheden, zodat we als Venray niet op slot raken. Het in stand houden van lokale dynamiek is voor ons belangrijk. Daarom willen we apart van Klaver 15 (30 ha. netto) de mogelijkheid zekerstellen om nieuw bedrijventerrein in de gemeente Venray te ontwikkelen. Verder zetten we actief in op het herontwikkelen/herinvullen van grote kavels die leeg komen of dreigen te raken.

In de toeristische regiovisie heeft Noord-Limburg zich ten doel gesteld om in 2025 het belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsrecreatiegebied van Limburg te zijn voor de 'short break' - vakantiemarkt. Hiertoe wordt het actieprogramma Vrijtijdseconomie verder uitgevoerd.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Behoud economische ontwikkeling	Integrale aanpak arbeidsmarktbeleid	actueel	continu proces
	Realiseren werklandschap	actueel	continu proces
	Ontwikkelen van 30 ha. Netto bedrijventerrein Venray	actueel	Bestemmingplan 2020; uitgifte tot grond 2029
	Formuleren van een voorstel voor voortzetting ondersteuning 'Venray Bloeit'	actueel	2019
Duurzaamheid	Contractueel of anderszins vastleggen dat zonnepanelen op bedrijfsdaken een voorwaarde is bij nieuwe bedrijven	actueel	continu proces
Vrijtijdseconomie	Uitvoeren actieprogramma Vrijtijdseconomie (VTE)	actueel	continu proces
	Organiseren van een werkstructuur en samenwerking van stakeholders bij het actieprogramma VTE	actueel	2019
	Onderzoeken nieuwe vorm van regiomarketing	actueel	2019
	Verdiepingsslag Maasdal en de Diepeling	actueel	2020

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Aanvullend krediet GOW

Op basis van de laatste ontwikkelingen is er aanvullende dekking nodig om de werkzaamheden binnen het project GOW te kunnen realiseren. Hierover is eerder al aan de raad gecommuniceerd via de rapportage Majeure Projecten.

Grondbedrijf

In de gemeentelijke grondexploitaties voor woningbouw wordt voor de komende jaren rekening gehouden met een gemiddelde verkoop van circa 36 kavels per jaar.

Op de bedrijventerreinen de Blakt en de Hulst II zullen naar verwachting alle kavels eind 2019 zijn verkocht. De voorbereidingen van het nieuwe bedrijventerrein wat ontwikkeld wordt door ontwikkelbedrijf Greenport Venlo zijn in volle gang.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

Lasten Muip: Economische ontwikkeling Omschrijving		Categorie	investering				exploitatielasten			
			2020	2021	2021	2023	2020	2021	2022	2023
Aanvullend krediet GOW	Overig	200					16	15	15	
Bouwgrondexploitatie lasten	Bestaand beleid					3.047	2.253	8.247	931	
Bouwgrondexploitatie baten						-3.740	-2.918	-6.977	-1.697	
Bouwgrondexploitatie mutatie boekwaarden						693	665	-1.270	766	
Bouwgrondexploitatie subtotale							0	0	0	0
Totaal			200	0	0	0	0	16	15	15

3.3 Deelprogramma Centrumontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een 'compact, compleet en comfortabel' centrum van Venray waarbij leegstand wordt verminderd en naar meer beleving en 'reuring' wordt gestreefd. Hiertoe wordt het Centrumprogramma Venray 2017-2022 verder uitgevoerd.

We zetten de komende jaren in op de ontwikkeling van De Brier. Ook worden alternatieve functies verder onderzocht.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Kernwinkelgebied	Vaststellen omgevingsplan Centrum (bestemmingsplan verbrede reikwijdte)	actueel	2019
	Verplaatsen van de bibliotheek naar het kernwinkelgebied	actueel	2020
	Opstellen plan opwaarderen Gouden Leeuwgebied	actueel	2020
	Stimuleren/faciliteren transformatie winkels in aanloopstraten	actueel	continu proces
	Evalueren fietsbeleid centrum	actueel	2018
	Stedelijke en structuurversterkende maatregelen	actueel	2018
Ontwikkeling De Brier	Verbeteren van ontsluiting en opwaardering openbare ruimte De Brier	toekomstig	2022
	Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek alternatieve functies De Brier	actueel	2019

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

3.4 Deelprogramma Mobiliteit en infrastructuur

Wat willen we bereiken?

In de regionale mobiliteitsvisie Trendsportal zijn een vijftal doelen geformuleerd:

- Verhogen kwaliteit van leven;
- Verbeteren verkeersveiligheid;
- Aantrekkelijk mobiliteitssysteem;
- Ondersteunen milieu- en energietransitie;
- Verbeteren ruimtelijk-economische bereikbaarheid

Onze lokale doelen zijn verbonden aan de bovengenoemde doelstellingen

Het gebruik van de fiets stimuleren we de komende jaren extra. Met het realiseren van een lokale ring van fietsverbindingen proberen we het fietsen aantrekkelijker en veiliger te maken.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Trendsportal	Vorm, inhoud en uitvoering geven aan de Gebiedsagenda Via Venray en het Infraplan Via Venray	actueel	2021
	Uitvoeren gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum (GOW)	actueel	2019
	Opwaarderen stationsomgeving	actueel	2022
	Uitvoeren regionaal/gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan (Trendsportal)	actueel	continu proces
	Ondersteunen uitbreiding elektrische oplaadpunten voor auto en fiets	actueel	2019
	Introduceren "Elektrisch Deelvervoer"	actueel	2020
	Opzetten flexibele parkeernormen	actueel	2019
	Realiseren van De "Derde Ring Venray"	actueel	2022
	Verder verbeteren van parkeermogelijkheden voor vrachtwagens	actueel	continu proces
	Verbeteren verkeersveiligheid schoolroutes	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Vervangen openbare verlichting

Er zijn investeringen noodzakelijk om de doelen uit het SER energie akkoord te halen. (20% energiebesparing in 2020 en 50% in 2030 t.o.v. 2013, 40% toepassing van energie-efficiënte verlichting en 40% toepassing van slim schakelen / energimanagement).

Meelift budget

Het meeliftbudget wordt gebruikt om bij infrastructurele werken integraal de aanpalende beleidsvelden mee te kunnen nemen. Hierbij moet gedacht worden aan aanpassingen voor minder-validen of het plaatsen van straatmeubilair. Deze beleidsvelden hebben geen eigen investeringsbudgetten, maar "liften mee" bij reconstructies op het gebied van wegen en verkeer. Op deze manier wordt efficiency voordeel behaald doordat niet voor ieder project apart budget aangevraagd moet worden en ook doordat deze (relatief) kleine investeringen profiteren van het grotere volume in de aanbestedingen. Verder is er voor gekozen om geen apart structureel budget op te nemen voor verkeersplannen uit dorps- en wijkraden.

Mobiliteit GOW

Binnen de Gebiedsontwikkeling heeft de aanleg van de Rondweg Wanssum een grote impact op de lokale wegenstructuur. Deze impact is beschreven in de "Verkeersvisie Wanssum-Blitterswijk-Geijsteren" die in september 2013 door de raad is aangenomen. Deze aanvraag betreft de projecten welke voortvloeien uit die verkeersvisie. Het grootste project hierin betreft de herinrichting van de nog door de Provincie aan Venray over te dragen N270 (route Venrayseweg-Brugstraat) door Wanssum.

Mobiliteit Via Venray

De Via Venray is een groot project om samen met de Provincie Limburg de (economische) bereikbaarheid van Venray te verbeteren. De Provincie investeert in de N270, de gemeente in het lokale wegennet waar onder de Oostverbinding. Gelijktijdig met twee grote projecten (de provinciale werken op de N270 en de gemeentelijke Oostverbinding) zijn aanvullende projecten noodzakelijk. Het is van belang om deze goed aan te sluiten op de twee grote projecten.

Riolering (GRP)

De aanpassing van het rioleringsstelsel in het kader van klimaatadaptatie, vervangingen, relining en andere maatregelen zijn conform het GRP.

GRP Afkoppelen industrieterrein Wanssum

Het regulier afkoppelprogramma wordt bekostigd door mee te liften met wegonderhoud en daarbij het hemelwater van het riool af te koppelen. In dit geval is extra budget nodig voor het afkoppelen van industrieterrein Wanssum. Dit wordt uitgevoerd in navolging van de werkzaamheden van de gebiedsontwikkeling.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

		investering				exploitatiekosten			
Omschrijving	Categorie	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-6	-6	-5
Vervanging openbare verlichting 2020	Vervangingsinvestering	320	326	332	338		28	56	84
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-28	-56	-84
Subtotaal Vervanging openbare verlichting 2020							0	0	0
Meelift budget	Bestaand beleid	189	192	199	204		15	29	44
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-15	-29	-44
Subtotaal Meelift budget							0	0	0
Mobiliteit Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	Bestaand beleid	805	1.293	506			62	161	197
06.1 GOW Algemeen / Verkeersvisie WGB						240	123		
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-23	-141	-217
06.2 GOW Issues / Fietspad Geijsteren						38			
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-27	-26	-26
Subtotaal Mobiliteit Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum						278	136	-5	-46
Mobiliteit Via Venray	Bestaand beleid	1.862					144	142	139
Mobiliteit Via Venray (exploitatiekosten)						112			
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-35	-34	-34
Subtotaal Mobiliteit Via Venray						112	109	107	105
<u>Riolering</u>									
Rioolverbetering (klimaatadaptatie en afkoppelen) 2020	Bestaand beleid.	1.179	1.092	1.002	1.019		29	113	162
Rioolverbetering en Relining	Bestaand beleid.	328	53	54	55		16	19	21
Vervanging drukriolering, electro mechanisch deel - aanvulling op GRP	Vervangingsinvestering.								
Vervanging drukriolering, electro mechanisch deel	Bestaand beleid.	189	192	195	199		20	39	59
Vervangen Gemalen, civiele deel	Bestaand beleid.	21	21	22	22		1	2	3
Vervanging Gemalen, elektro mechanisch deel	Bestaand beleid.	68	69	70	71		7	14	21
Vervanging persleidingen	Bestaand beleid.	17	17				1	2	2
Afkoppelen industrieterrein Wanssum 2020	Bestaand beleid.	343					17	17	17
Bijdrage voorziening egalisatie riolering							-91	-206	-285
Subtotaal Riolering		2.145	1.445	1.344	1.366		0	0	0
Totaal		5.321	3.256	2.381	1.909	390	239	96	54

PROGRAMMA 4 BESTUREN

Algemeen

In het collegeprogramma 2018-2022 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Leven vastgelegd:

"Zowel naar onze inwoners als naar onze partners, lokaal en regionaal, hanteren wij een open en transparante bestuursstijl. We moeten het met elkaar doen: met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, medeoverheden. Zeker kijkend naar de ontwikkelingen die plaats (gaan) vinden. Waar nodig nemen wij vanuit onze positie als tweede stedelijke kern in Noord-Limburg het voortouw om gewenste ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, mogelijk te maken. Richting onze inwoners is het verder optimaliseren van onze dienstverlening een van de uitdagingen voor de komende jaren."

Het programma leven draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Regionale samenwerking
- Strategische visie
- Omgevingswet
- Duurzaamheid
- Op de toekomst toegeruste dienstverlening

Meerjarig uitgaven en investeringsplan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2020-2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Alle financiële middelen die nodig zijn voor de MUIP-aanvragen binnen het programma Besturen zijn reeds eerder gereserveerd in de algemene reserve.

4.1 Deelprogramma Bestuur

Wat willen we bereiken?

We blijven als Venray actief investeren in regionale samenwerking. Dit doen we met behoud van de eigen autonomie en op diverse niveaus (strategisch-tactisch-operationeel).

Samenwerking is hierbij geen doel op zich, maar een middel.

Wij zien de noodzaak van, en de kansen voor, een bestuurskrachtige regio en willen als tweede stedelijke kern nadrukkelijk hieraan bijdragen. We blijven monitoren of samenwerkingsverbanden waarin wij participeren goed functioneren en effectief zijn en meerwaarde hebben.

De invoering van de Omgevingswet (Ow) voor gemeenten en ketenpartners is een omvangrijke, complexe en langdurige verandering die loopt tot 2029. Op 1-1-2021 treedt de Omgevingswet in formeel in werking en moeten we er in organisatorische zin klaar voor zijn.

De wet vraagt om een andere rol van initiatiefnemers en vraagt van de gemeente een andere manier van samenwerken met de omgeving, besturen, beoordelen en adviseren.

De focus in 2020 zal liggen op het opstellen van omgevingsvisie en omgevingsplan, het inrichten van benodigde ICT en informatievoorziening en het verder voorbereiden van medewerkers en bestuurders op deze verandering.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Regionale samenwerking	Dialogo aangaan met de raad over de gevolgen van regionale samenwerking en zelfsturing voor haar eigen positie	actueel	continu proces
	Evalueren bestaande samenwerkingsverbanden	toekomstig	2022
	Dialogo aangaan in de regio over versterking van de regionale bestuurskracht	toekomstig	2022
Omgevingswet	Implementeren Omgevingswet 2020/2021	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet raakt veel onderdelen in het fysieke domein. Het proces van implementatie van de Omgevingswet is de grootste veranderopgave in het fysieke domein die we ooit hebben gekend. Het is zowel transitie als transformatie. In februari 2017 heeft uw raad het procesplan Omgevingswet vastgesteld. De begrote middelen welke zijn opgenomen in deze voorjaarsnota, zijn gelijk aan jaarschijf 2020 zoals opgenomen in het vastgestelde procesplan. Echter, we hebben tevens te maken met nog veel onzekerheden die kunnen leiden tot verschuivingen in de planning en budgetten. Verschuivingen over jaarschijven die zich aandienen, worden via de reguliere planning & control-cyclus aan u voorgelegd.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

de financiële effecten van de voor- en nadelen voor het bestuursprogramma 2019-2022

Lasten Muip: Bestuur Omschrijving		Categorie	investering				exploitatiekosten				x € 1.000
			2020	2021	2021	2023	2020	2021	2022	2023	
Implementatie omgevingswet		Wettelijke verplichting					265	265	115	115	
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-265	-265	-115	-115	
Subtotaal Implementatie omgevingswet							0	0	0	0	
Totaal			0	0	0	0	0	0	0	0	

4.2 Deelprogramma Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

We zetten als gemeente Venray in op een drietal thema's.

Binnen het onderdeel energietransitie willen we in 2030 CO2 neutraal zijn met compensatie.

Dit doen we door het gebruik van fossiele brandstoffen beperken en een duurzame energievoorziening stimuleren.

Op het gebied van klimaatadaptatie streven we ernaar om in 2035 de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, verdroging en hittestress in de stedelijke omgeving onder controle hebben. Hiervoor wordt een visie opgesteld.

Met betrekking tot het thema circulaire economie stellen we ons ten doel dat in 2035 de circulaire werkwijze in Venray een vanzelfsprekend uitgangspunt is. Ook hiertoe wordt een visie ontwikkeld.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Duurzaamheid	Verfijnen van de uitgangspunten voor de grootschalige opwek naar concreet beleid op het gebied van ruimtelijke inpassing, lokale betrokkenheid en participatie	actueel	2019
	Faciliteren van projecten voor grootschalige duurzame energieopwekking	actueel	continu proces
	Organiseren inwonerscommunicatie en beleidscommunicatie	actueel	continu proces
	Opstellen warmteplannen voor alle wijken richting aardgasloos wonen bestaande bouw en lerend starten met de eerste wijk	toekomstig	2022
	Opstellen RES (Regionale EnergieStrategie) in samenwerking met regiogemeenten	actueel	2020
	Uitwerken beleid klimaatadaptatie	actueel	2020
	Uitwerken beleid Circulaire economie	actueel	2020
	Als gemeentelijke organisatie maximaal inzetten op Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	actueel	continu proces
	Ondersteuning van duurzame energieopwekking door wijziging heffing gemeentelijke belastingen.	actueel	2019

In de voorjaarsnota worden voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten geen extra middelen gevraagd.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

4.3 Deelprogramma Dienstverlening en Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Wij willen een organisatie zijn die qua werkwijze, cultuur, structuur en aansturing zodanig is ingericht dat zij ondersteunend is aan de organisatiedoelen.

We focussen ons hierbij op:

- meer klant- en resultaatgericht werken;
- klantprocessen efficiënter en effectiever maken;
- verdere digitalisering en informatievoorziening ten gunste van onze dienstverlening;
- aantrekkelijk werkgeverschap in een krapper wordende arbeidsmarkt;
- beter inspelen op de veranderende rol van de overheid (doorontwikkeling van het programma 'zelfsturing');
- doorontwikkeling van competenties van medewerkers.

Wat gaan we doen?

Vanuit het collegeprogramma 2018-2022 lopen de volgende opdrachten voor 2019 en verdere jaren:

Speerpunt collegeprogramma	Opdracht	Status	Planning afronding
Op de toekomst toegeruste dienstverlening	Implementatie visie op dienstverlening	actueel	2021
	Herijken besturingsfilosofie	actueel	2019
	Vormgeven samenwerking bedrijfsvoering Horst aan de Maas, Venray	actueel	2020
	Actualiseren Informatiebeleidsplan (IBP 2019-2020)	actueel	2019
	Implementeren digitaal procesgericht werken	actueel	2019
	Uitvoeren programma "Organisatie in control"	actueel	continu proces

Voor de uitvoering van bovenstaande opdrachten worden via de MUIP extra middelen gevraagd voor de volgende activiteiten:

Vervanging Raadsinformatiesysteem en vergaderschermen

De apparatuur voor het raadsinformatiesysteem (het grote scherm in de raadzaal, incl. camera's en microfoons en bijbehorende beheeromgeving) en de grote schermen in de vergaderruimten zijn in 2019 afgeschreven en verouderd. Deze dienen te worden vervangen om de beeld en geluid kwaliteit te blijven waarborgen.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

De financiële effecten van de MUIP-aanvragen voor dit deelprogramma zijn:

		investering				exploitatiekosten			
Omschrijving	Categorie	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Vervanging RaadsinformatieSysteem (RIS) en vergaderschermen	Vervangingsinvestering	75	75				22	42	41
Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-22	-42	-41
Subtotaal Vervanging RaadsinformatieSysteem (RIS) en vergaderschermen							0	0	0
Totaal		75	75	0	0	0	0	0	0

x € 1.000

4.4 Deelprogramma Financiën

Wat willen we bereiken?

De volgende algemene financiële uitgangspunten worden gehanteerd:

- een structureel sluitende meerjarenbegroting;
- de weerstandratio is minimaal 1;
- de weerstandscapaciteit is minimaal € 12 miljoen is (circa 10% van de begrotingsomzet);
- waar mogelijk verder vergroten van onze reservepositie
- het maximaal dekken van incidentele kosten uit de reguliere begroting;
- waar mogelijk de solvabiliteit verbeteren.

Wat gaan we doen?

In het collegeprogramma 2018-2022 zijn voor dit deelprogramma geen specifieke opdrachten benoemd voor 2019 en volgende jaren.

Wat mag het kosten?

MUIP 2020-2023

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor dit deelprogramma.

2. FINANCIËEL MEERJARENPECTIEF 2020-2023

Inleiding

Hieronder wordt het huidig verwachte verloop van het meerjarenperspectief 2020 – 2023 getoond. Als we op basis van de huidige kennis alle ambities in uitvoering brengen is sprake van een negatief meerjarig saldo in de jaren 2020, 2021 en 2022 waarbij in 2023 sprake is van een positief saldo.

Het college heeft vooralsnog een aantal MUIP aanvragen gehonoreerd. Wanneer uitgegaan wordt van alleen deze MUIP-aanvragen en de MUIP aanvragen waarbij de incidentele uitgaven ten laste van de algemene reserve worden verantwoord is sprake van een meerjarig sluitende voorjaarsnota.

Vertrekpunt is het meerjarenperspectief uit de vastgestelde Programmabegroting 2019 – 2022 inclusief de eerste wijziging op de Programmabegroting inzake arbeidsmigranten.

Voor een nadere inhoudelijke toelichting op het meerjarenperspectief verwijzen wij u naar onderdeel 2.1 tot en met 2.3.

MEERJARENPECTIEF VOORJAARSNOTA 2020

x € 1.000

Voorjaarsnota 2020	2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat conform begroting 2019 - 2023	1.318	2.436	2.761	4.762
Eerste wijziging Begroting 2019-2023 Arbeidsmigranten	-72	-74	-49	-49
Begrotingsresultaat 2019-2023	1.246	2.362	2.712	4.713
Raadsbesluiten tot en met 6 mei 2019	-804	-1.037	-1.349	-1.471
Toekomstige besluiten raad	-153	-120	-17	-176
Huidig verwacht resultaat (zie onderdeel 2.1)	289	1.205	1.346	3.066
<u>2.2 Ontwikkelingen:</u>				
Gemeentefondsuitkering meicirculaire 2020:	pm	pm	pm	pm
Verwachte bijdrage Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)				
Paraatheid	-129	-151	-169	-186
Overige aspecten	-98	-236	-245	-180
Loonontwikkelingen: loonindex minimale variant	20	46	314	651
Tussentotaal ontwikkelingen (zie onderdeel 2.2)	-207	-341	-101	286
Geactualiseerd meerjarenperspectief	82	863	1.246	3.352
<u>2.3 Muip aanvragen 2019 - 2022 Voorstel Akkoord</u>				
Ingediende muip-aanvragen (exploitatiekosten)	-681	-340	-197	-128
Incidentele lasten Muip ten laste van de algemene reserve	614	149	26	0
Subtotaal muip voorstel akkoord (zie onderdeel 2.3)	-67	-191	-171	-128
Meerjarenperspectief incl. muip	15	672	1.075	3.223
<u>2.4 MUIP aanvragen nog niet gehonoreerd</u>				
Ingediende muip-aanvragen nader te bepalen bij Begroting 2020.	-2.277	-2.453	-2.421	-2.290
Subtotaal muip nog niet gehonoreerd (zie onderdeel 2.4)	-2.277	-2.453	-2.421	-2.290
Meerjarenperspectief incl. muip en muip nog niet gehonoreerd	-2.262	-1.780	-1.346	933

2.1 Huidig verwacht resultaat

Toelichtingen op het huidig verwacht resultaat:

Begrotingsresultaat begroting 2020- 2023

Dit betreft het begrotingsresultaat 2020-2023 na vaststelling van de programmabegroting 2019-2022 door uw raad op 6 november 2018.

Eerste begrotingswijziging programmabegroting 2020 - 2023

Tijdens de raadsvergadering waarbij de programmabegroting is vastgesteld is door uw raad ook de eerste wijziging op de Programmabegroting inzake arbeidsmigranten vastgesteld.

Raadsbesluiten tot en met 6 mei 2019

Hieronder is een specificatie opgenomen van de door uw raad tot en met 6 mei 2019 genomen besluiten die financiële gevolgen hebben voor het meerjarenperspectief.

Specificatie raad- en B&W besluiten t/m 6-5-2019	2020	2021	2022	2023
Raadsbesluiten				
Tweede bestuursrapportage 2018 (Raad dec. 2018)	-750	-983	-1.028	-1.155
Evaluatie pilot telefonie en extra openstellingen in 2018 (Raad dec. 2018)	-54	-54	-54	-54
Oostverbinding Venray (Raad 12.2.2019)			-267	-262
Totaal raad- en B&W besluiten t/m 6 mei 2019	-804	-1.037	-1.349	-1.471

- = nadeel

Toekomstige besluiten raad

Hieronder is een specificatie opgenomen van de door uw raad nog te nemen besluiten die financiële gevolgen hebben voor het meerjarenperspectief. Dit is onder voorbehoud van goedkeuring door uw raad.

x € 1.000				
Toekomstige besluiten raad	2020	2021	2022	2023
Gevolgen eerste bestuursrapportage 2019 (Raad mei 2019)	-153	-120	-17	-176
Totaal toekomstige besluiten raad	-153	-120	-17	-176

- = nadeel

2.2 Ontwikkelingen

Toelichtingen op de ontwikkelingen:

Gemeentefondsuitkering meicirculaire 2019

Onderuitputting Rijk / plafond btw-compensatiefonds begrotingsjaar 2018

Uit de najaarsnota 2018 van het Rijk blijkt dat over het jaar 2018 sprake zal zijn van lagere rijksuitgaven dan geraamd. Dit zal leiden tot een lagere gemeentefondsuitkering over het jaar 2018. Dit nadeel zal tot uitdrukking komen in de berekeningen van de resultaten van de meicirculaire 2019 gemeentefonds. Daarnaast verwacht Venray een nadeel in de meicirculaire 2019 met betrekking tot het aspect 'plafond btw-compensatiefonds' over het jaar 2018.

Om deze nadelen niet van invloed te laten zijn op de bedrijfsvoering in 2019 is in de programmaverantwoording 2018 in het besluit bestemming jaarrekeningresultaat 2018 een beslippunt opgenomen. Dit beslippunt komt erop neer dat van het jaarrekeningresultaat 2018 € 484.000 bestemt wordt voor de opvang van de bovenstaande verwachte nadelen bij de meicirculaire 2019.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de programmaverantwoording 2018.

Onderuitputting Rijk begrotingsjaar 2019

In september 2018 heeft de VNG een ledenbrief gepubliceerd waarin de verwachting was opgenomen dat het accres 2019, bij de komende mei- of septembercirculaire 2019, naar beneden zal worden bijgesteld. De VNG verwacht voor het begrotingsjaar 2019, net als voor het begrotingsjaar 2018 (zie boven), een onderuitputting van de rijksuitgaven. De VNG heeft dit

destijds niet onderbouwd met cijfers. In de septembercirculaire 2018 stond hierover ook niets vermeld.

Op grond van het voorzichtigheidsprincipe heeft het college toen voor het jaar 2019 rekening gehouden met een incidentele onderuitputting van de rijksuitgaven 2019 van € 350.000. Hierover bent u geïnformeerd via de raadsinformatiebrief behorende bij de septembercirculaire 2018 gemeentefonds.

Dit betekent dat Venray voor het jaar 2019 op voorhand rekening heeft gehouden met een verlaging van het accres 2019 met € 350.000. Concreet betekent dit dat als uit de mei- of septembercirculaire 2019 gemeentefonds blijkt dat de gemeentefondsuitkering 2019 verlaagd wordt door de onderuitputting van de rijksuitgaven over het jaar 2019, Venray hiermee al tot een bedrag van € 350.000 rekening heeft gehouden. Tot een bedrag van € 350.000 zal een verlaging dus geen gevolg hebben voor onze begroting 2019.

Voorjaarsnota Rijk

Momenteel vindt bij het Rijk de voorjaarsbesluitvorming plaats. Gemeenten worden hierover in de meicirculaire 2019 geïnformeerd. Dit zal van invloed zijn op de gemeentefondsuitkering voor Venray. Ook de vraag of de opstelling van de VNG inzake de tekorten in de jeugdzorg en GGZ nog van invloed zijn op de te ontvangen rijksbudgetten is nog onduidelijk. Wel is er inmiddels extra budget toegezegd door het kabinet.

Verwachte bijdrage Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

De concept ontwerp begroting 2020 van de VRLN laat een forse kostenstijging zien, die een hogere bijdrage van de aangesloten gemeenten tot gevolg heeft. De kostenstijging is het gevolg van de verbetering van paraatheid bij de brandweer, loonontwikkeling, gevolgen van het ingroeimodel, aanvulling van het weerstandsvermogen en nieuw beleid.

Loonontwikkelingen

De daling van de loonindex heeft een positief effect op het begrotingsresultaat. Het voordeel is mede afhankelijk van het uiteindelijke cao-resultaat: 2020 € 20.000 oplopend naar € 651.000 in 2023.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.1 prijs- en loon/cao-ontwikkelingen.

2.3 Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma (MUIP) 2020 – 2023

In de Voorjaarsnota vinden ontwikkelingen hun plek. Dit zijn ontwikkelingen die nog niet financieel vertaald zijn in de meerjarenbegroting en die via het MUIP worden ingediend.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2020 worden de aanvragen die opgenomen staan voor de jaarschijf 2020 definitief. Indien er in de periode van nu tot aan de vaststelling van de programmabegroting 2020 andere inzichten ontstaan, kan dit aanleiding zijn tot herprioritering.

In de programma's van deze voorjaarsnota 2020 wordt inzicht gegeven in de afzonderlijke MUIP-aanvragen. In bijlage 1 is een totaaloverzicht MUIP-aanvragen opgenomen.

In voorgaande jaren zijn de incidentele lasten ten laste van de vrije ruimte in de algemene reserve gebracht. In deze voorjaarsnota wordt dit ook nu weer voorgesteld. Het doel van de algemene reserve is onder meer deze in te zetten ter dekking van incidentele lasten.

De weerstandsnorm (zie hoofdstuk 3) is voldoende om ruim boven de norm van 1.0 te blijven.

3. RESERVEPOSITIE EN WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen: het vermogen van de gemeente om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat het bestaande beleid daarvoor moet worden aangepast. Hiervoor is inzicht vereist in de omvang van de aanwezige reserves (weerstandscapaciteit) en in de risico's.

Bij de berekening van risico's hanteren we een bestendige gedragslijn: de concreet aanwijsbare en kwantificeerbare risico's worden meegenomen. Er zijn dus diverse risico's die we wel kunnen benoemen, maar waarvan de omvang niet bekend is en/of de kans op manifesteren zeer ongewis is. Derhalve moeten de uitkomsten als richtinggevend worden geïnterpreteerd.

3.1 Weerstandsvermogen

In het risicobeleid is de minimumwaarde van het weerstandsvermogen op 1,0 gesteld. Dat wil zeggen dat de berekende risico's in ieder geval zijn afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit. Hiermee sluiten we aan bij de adviezen van de provinciaal toezichthouder. Daarnaast streven we een minimale omvang van de weerstandscapaciteit na van € 12 mln. Op basis van de uitgangspunten in deze Voorjaarsnota 2020 verwachten we de volgende ontwikkeling van de weerstandscapaciteit.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	15.856	15.856	15.856	15.856
Risicoreserve grondbedrijf	4.155	4.239	6.075	5.805
Niet benutte deel belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt
Weerstandscapaciteit	20.011	20.095	21.931	21.661
Algemene risico's	2.848	4.751	5.966	5.937
Risico's grondbedrijf	1.680	1.569	1.558	1.591
Risico's	4.528	6.320	7.524	7.528
Vrije ruimte	15.483	13.775	14.407	14.133
- Algemeen	13.008	11.105	9.890	9.919
- Grondbedrijf	2.475	2.670	4.517	4.214
Weerstandsvermogen	4,42	3,18	2,91	2,88

Tabel 3.1.a opbouw weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen: weerstandscapaciteit/risico's

Het totale weerstandsvermogen neemt in de planperiode af van 4,42 tot 2,88 maal de minimale grens.

- De vrije ruimte in de algemene dienst daalt met € 3,1 mln.
- De vrije ruimte in het grondbedrijf neemt toe met € 1,7 mln.

De weerstandscapaciteit overschrijdt gedurende de gehele planperiode de minimale streefwaarde van € 12 mln.: van € 8,0 mln. in 2020 naar bijna € 9,7 mln. in 2023.

3.2 Risico's

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Sociaal domein	2.480	3.361	3.526	3.526
Kunstencentrum Jeruzalem	404	404	404	404
Garanties	620	573	529	490
Verbonden partijen	583	734	734	734
Pensioen/arbeidsongeschiktheid bestuurders	710	710	710	710
Diversen	452	452	452	452
Totaal risico's	5.249	6.234	6.355	6.315
correcties cf risicobeleid:				
risico's doen zich niet in 1 jaar voor	-1.312	-1.558	-1.589	-1.579
niet geïdentificeerde risico's	1.200	1.200	1.200	1.200
opvangen risico's in exploitatie	-2.289	-1.125		
Totaal algemene risico's na correctie	2.848	4.751	5.966	5.937
Risico's grondbedrijf	1.680	1.569	1.558	1.591
Totaal risico's	4.528	6.320	7.524	7.528

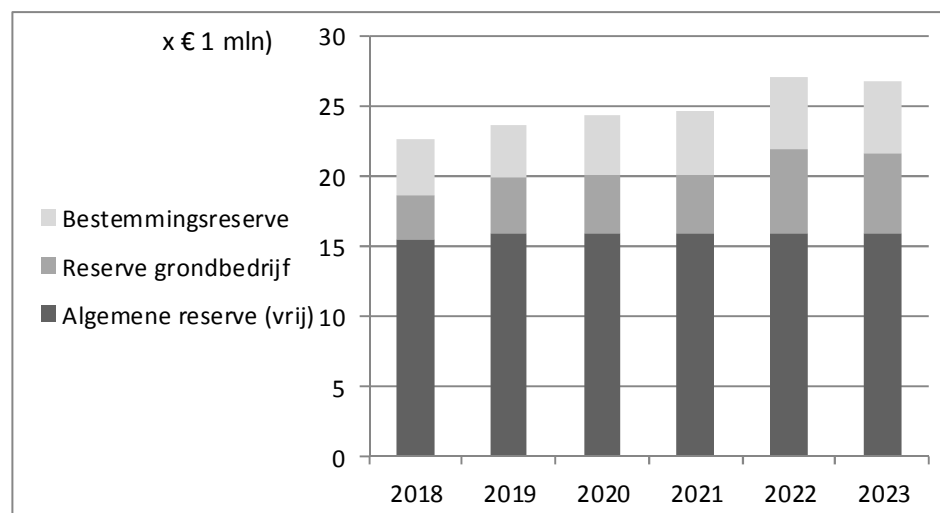
Tabel 3.2 opbouw risico's

De algemene risico's nemen in de planperiode toe met bijna € 3,1 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toenemend risico binnen het sociaal domein (€ 1,0 mln.) en het afnemend effect van de correcties als gevolg van nieuw risicobeleid, onderdeel "opvang van risico's in exploitatie" (€ 2.3 mln.) omdat we uitgaan van een sluitende exploitatie over de jaren 2020-2023.

De risico's op het grondbedrijf dalen licht naar € 1,6 mln.

3.3 Reservepositie

De stand van de reserves ontwikkelt zich als volgt.

Grafiek 3.3.a ontwikkeling reservepositie

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve (vrij)	15.468	15.856	15.856	15.856	15.856	15.856
Risicoreserve grondbedrijf	3.137	4.076	4.155	4.239	6.075	5.805
<i>T.b.v. bepaling weerstandsvermogen</i>	<i>18.605</i>	<i>19.932</i>	<i>20.011</i>	<i>20.095</i>	<i>21.931</i>	<i>21.661</i>
Bestemmingsreserves algemeen	2.767	2.373	2.293	2.360	2.593	2.593
Bestemmingsreserve grondbedrijf	1.179	1.368	2.040	2.182	2.523	2.523
Totaal	22.551	23.673	24.344	24.637	27.047	26.777

Tabel 3.3.b ontwikkeling reservepositie

De totale waarde van de reserves neemt in de planperiode toe met € 3,1 mln, als gevolg van een positieve exploitatieverwachting van het grondbedrijf (+ € 1,7 mln) en een groei van de bestemmingsreserves (€ 1,3 mln.).

Bestemmingsreserves zijn geoormerkt maar kunnen na raadsbesluit anderszins bestemd worden. Voor de beoordeling van de reservepositie worden de bestemmingsreserves aangemerkt als onderdeel van het eigen vermogen. Deze maken echter geen deel uit van de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve administratief	18.159	16.487	16.315	15.830	15.856	15.856
Bruto resultaat	6.242					
Budgetoverheveling	-1.743					
Raadsbesluiten w.o. MUIP	-7.190	-631	-460	26		
Algemene reserve (vrij)	15.468	15.856	15.856	15.856	15.856	15.856

Tabel 3.3.c ontwikkeling (vrije) algemene reserve

Om een aansluiting te krijgen met de vrije algemene reserve ten behoeve van de berekening van het weerstandsvermogen en het administratieve saldo worden toekomstige uitgaven uit hoofde van budgetoverhevelingen, MUIP en andere raadsbesluiten uit het verleden van het werkelijke saldo van de algemene reserve afgetrokken. We gaan uit van een sluitende exploitatie 2019-2023.

Risicoreserve grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo per 1-1	1.307	3.137	4.076	4.155	4.239	6.075
Winstnemingen	2.099	1.293	440	462	2.231	142
Onttrekkingen		-354	-361	-378	-395	-412
Saldo per 31-12	3.137	4.076	4.155	4.239	6.075	5.805

Tabel 3.3.d ontwikkeling risicoreserve grondbedrijf

De winstnemingen en bijdragen zijn gebaseerd op de geactualiseerde exploitatieberekeningen bij de Programmaverantwoording 2018.

Er is rekening gehouden met tussentijdse winstnemingen gebaseerd op het principe dat de negatieve boekwaarde groter is dan de gecalculeerde nog te maken kosten. Eventuele toekomstige vertragingen in de uitvoering van exploitaties kunnen grote invloed hebben op de bovenstaande cijfers.

4. UITGANGSPUNTEN MEERJARENBEGROTING 2020-2023

Inleiding

Via de Voorjaarsnota worden de kaders opnieuw tegen het licht gehouden en indien nodig aangepast. De kaders hebben in hoofdlijnen betrekking op prijs- en loonontwikkelingen, belastingen, renteomslag en de kengetallen die van belang zijn voor de berekening van de algemene uitkering.

4.1 Prijs- en loon/CAO-ontwikkeling

In de Voorjaarsnota worden de inflatiepercentages van prijzen en lonen gepresenteerd voor het nieuwe begrotingsjaar (2020) en de meerjarenbegroting (2021-2023). Als basis hiervoor hanteren we het Centraal Economisch Plan van maart 2019 van het Centraal Plan Bureau (CPB).

In het onderstaande overzicht worden de ramingen van het CPB uit maart 2019 vergeleken met de gehanteerde uitgangspunten in onze huidige (meer)jarenbegroting 2020-2023.

%	2020	2021	2022	2023
Prijsstijging overheid				
- CPB Centraal economisch plan maart 2019	1,50	1,80	1,70	1,70
- Begroting 2019-2022	1,50	1,40	1,50	1,50
Mutatie	0,00	0,40	0,20	0,20
Mutatie Loonstijging				
- CPB Centraal economisch plan maart 2019	3,14	2,60	2,20	2,00
- Begroting 2019-2022	3,20	2,70	3,20	3,20
Mutatie	-0,06	-0,10	-1,00	-1,20

Tabel 4.1.a ontwikkeling prijzen/lonen CPB vs Programmabegroting 2020-2023

Uitgangspunten bij deze voorjaarsnota:

Prijsstijging

Het is bestaand beleid dat voor de aanpassing van de budgetten wordt uitgegaan van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB). De financiële afwijkingen ten opzichte van de in onze huidige begroting 2019 – 2022 toegepaste inflatiecijfers zijn gering en worden in deze voorjaarsnota niet verder uitgewerkt. Natuurlijk wordt de begroting 2020 – 2023 gebaseerd op de inflatiecijfers uit het Centraal Economisch plan uit maart 2019.

Loonstijging

De cao voor gemeenteambtenaren liep af op 1-1-2019. Voor de nieuwe cao zijn de onderhandelingen opgestart, maar omdat de vraag en het aanbod voor de loonstijging (4% vraag vakbonden tegen 2,5% aanbod VNG) nog ver uit elkaar liggen is nog niet duidelijk wat het uiteindelijke resultaat zal zijn voor de meerjarenbegroting.

Voor de bepaling van de loonsom werd in de afgelopen jaren de loonontwikkeling gevolgd, die gebaseerd is op de ramingen van het CPB. Voor de lopende meerjarenbegroting was op basis van die gegevens voor de jaren 2020 t/m 2023 rekening gehouden met de volgende loonindex:

2020	2021	2022	2023
3,2%	2,7%	3,2%	3,2%

Onlangs heeft het CPB nieuwe ramingen afgegeven met een doorkijk tot 2023. Deze ramingen zijn lager dan genoemd in bovenstaande tabel. Door internationale onzekerheden wordt de economie getemperd en heeft het CPB de meerjarige loonindexcijfers naar beneden bijgesteld. Voorgesteld wordt om ook voor de komende jaren het CPB hierin te volgen. De loonindex ziet er dan voor de komende jaren als volgt uit:

CPB-tabel: Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers:

2020	2021	2022	2023
1,9%	2,6%	2,2%	2,0%

De daling van de loonindex heeft een positief effect op het begrotingsresultaat. Het voordeel is mede afhankelijk van het uiteindelijke cao-resultaat. In onderstaande tabel wordt de bandbreedte weergegeven op basis van de huidige vraag en aanbod:

	2020	2021	2022	2023
Minimum variant	€ 20.000	€ 46.000	€ 314.000	€ 651.000
Maximum variant	€ 300.000	€ 330.000	€ 604.000	€ 948.000

In de berekeningen zijn we uitgegaan van de minimum variant.

Samengevat zien de voorgestelde prijs- en loonontwikkelingen er als volgt uit:

%	2020	2021	2022	2023
Prijsstijging				
- lasten	1,50	1,80	1,70	1,70
- baten	1,50	1,80	1,70	1,70
Loonstijging				
- lasten	3,14	2,60	2,20	2,00
- baten	3,14	2,60	2,20	2,00

Tabel 4.1.b voorgestelde prijs-/loonontwikkelingen

De verwachte financiële gevolgen van de voorgestelde prijs- en loonstijgingen en loonontwikkelingen zijn:

Prijs- / loonontwikkelingen	2020	2021	2022	2023
Prijseffecten	nvt	nvt	nvt	nvt
Looneffecten	20.000	46.000	314.000	651.000
Totaal financiële gevolgen	20.000	46.000	314.000	651.000
-=nadeel				

Tabel 4.1.c financiële gevolgen prijs-/loonontwikkelingen

4.2 Belastingscenario

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Venray. Onderstaand worden de uitgangspunten voor het belastingscenario 2020-2023 per belastingsoort weergegeven.

• Landelijke ontwikkelingen:

Amendement Omtzigt

Op 18 december jl. heeft de Eerste Kamer het Belastingplan 2019 aangenomen. Onderdeel hiervan is het in de Tweede Kamer aangenomen amendement Omtzigt. Gemeenten krijgen de vrijheid om voor sportaccommodaties, dorpshuizen, andere sociaal belang behartigende instellingen en goede doelen, het tarief voor woningen in rekening te brengen voor de onroerende-zaakbelastingen (lees: OZB) in plaats van het tarief voor niet-woningen.

Deze mogelijkheid van tariefdifferentiatie lijkt sympathiek. Zij geeft echter ook onduidelijkheid en roept bij gemeenten veel vragen op. De toelichting van het amendement sluit namelijk niet aan bij de letterlijke tekst van de wet. Ook biedt de toelichting veel meer mogelijkheden dan de wettekst. Dit zorgt ervoor dat niet duidelijk is wat de reikwijdte van het amendement is.

De VNG heeft hierover vragen gesteld aan staatssecretaris Snel (Financiën). Voorgesteld wordt deze ontwikkeling af te wachten totdat er meer duidelijkheid ontstaat over de reikwijdte van dit amendement. In de raadsvergadering van 18 december 2018 is door uw raad besloten een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van het amendement Omtzigt en hiertoe een voorstel te doen voor de nieuwe verordening OZB 2020.

Macronorm in 2020 vervangen door benchmark woonlasten

Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (lees: VNG) hebben afgesproken dat in 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Daarmee komt een einde aan het monitoren met de macronorm ozb. In deze benchmark wordt naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en provinciale gemiddelden, moeten de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker worden. Ook moet de benchmark het lokale debat over de keuzes voor ontwikkelingen, zoals stijging van de lasten, bevorderen. Naast deze landelijke ontwikkeling blijven wij in Venray de jaarlijkse inflatiecorrectie/percentage als uitgangspunt toepassen.

• **Uitgangspunten voor het belastingscenario 2019-2022 per belastingsoort:**

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Gemeenten kunnen de OZB-tarieven zelf bepalen. Er worden door het Rijk geen maximale tarieven opgelegd. Wel is er een macronorm van toepassing. Onder de macronorm wordt verstaan het landelijk (macro)percentage waarmee de OZB-opbrengst jaarlijks mag stijgen. De macronorm is geen wettelijke norm, maar het betreft een gemiddeld stijgingspercentage voor alle gemeenten.

Voor de inkomstenraming OZB geldt als algemeen uitgangspunt een constante omvang van de opbrengst van de OZB en een jaarlijkse aanpassing van de OZB tarieven. In het coalitieakkoord 2018-2022 is vastgelegd dat als uitgangspunt voor de OZB de jaarlijkse inflatiecorrectie wordt gekozen. In de begroting 2020 tot en met 2023 is het inflatiepercentage toegepast.

In de huidige begroting 2019 – 2022 wordt voor 2019 een inflatiepercentage van 1,4% opgenomen, voor 2020 1,5%, voor 2021 1,4% en voor 2022 1,5%. Voorgesteld wordt de onderstaande inflatiepercentages te volgen overeenkomstig de ramingen van het Centraal Planbureau (5 maart 2019 Prijs overheidsconsumptie; nationale cpi en contractloon marktsector).

Jaar	Huidige begroting	Voorstel wijziging begroting
2019	1,40%	1,40%
2020	1,50%	1,50%
2021	1,40%	1,80%
2022	1,50%	1,70%
2023	1,50%	1,70%

Rioolheffing

Basis voor de rioolheffing is het door de raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (lees: GRP), met maximaal kostendekkende tarieven. De financiële gevolgen hiervan zijn reeds verwerkt in de huidige begroting 2019 - 2022.

Afvalstoffenheffing

Basis voor de afvalstoffenheffing zijn de kostendekkende gedifferentieerde tarieven (vastrecht en diftar). In de Kadernota afvalbeleid 2013 – 2025 is vastgelegd dat de gemiddelde afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden maximaal € 177 per jaar bedraagt. Uitgangspunt hierbij is dat de kosten worden gedrukt door een betere scheiding van de afvalstromen. Bij de begrotingsvoorstellen worden de financiële gevolgen verder uitgewerkt en toegelicht.

Overige belastingen, rechten en tarieven

Bij de overige belastingen, rechten en tarieven, zoals: leges, marktgelden, precariobelasting en lijkbezorgingrechten (begraafrechten), reclamegelden, havengeldbelastingen en brandweerrechten. Uitgangspunt is een jaarlijkse aanpassing van de tarieven met het inflatiepercentage.

(Water)Toeristenbelasting

Uitgangspunt is een aanpassing van de tarieven met het geldende CPB inflatiepercentage. Voor 2020 wordt uitgegaan van een inflatiepercentage van 1,50%, overeenkomstig het inflatiepercentage volgens paragraaf 4.1 van de voorjaarsnota. De stijging van het tarief wordt pas doorgevoerd, zodra het tarief afgerond kan worden op 5 cent.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het tarief voor de toeristenbelasting voor 2020 en 2021 niet wordt verhoogd. Het tarief blijft € 1,25. Voor de jaren 2022 en 2023 wordt het tarief verhoogd naar € 1,30.

	2020	2021	2022	2023
inflatiepercentage	1,50%	1,80%	1,70%	1,70%
berekend tarief	1,27	1,29	1,31	1,33
werkelijk tarief	1,25	1,25	1,30	1,30

Totaaloverzicht ontwikkeling belastingen

	2020	2021	2022	2023
OZB	1,50%	1,80%	1,70%	1,70%
Rioolheffing	1,70%	1,70%	1,70%	1,70%
Afvalstoffenheffing	Max. € 177,00	Max. € 177,00	Max. € 177,00	Max. € 177,00
Toeristenbelasting	0,00%	0,00%	4,00%	0,00%
Overige belastingen	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend

Lastendruk

- Woningen
De lastendruk voor woningen bestaat uit het bedrag voor de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.
- Niet-woningen
De lastendruk voor niet-woningen bestaat uit het bedrag voor de OZB en de rioolheffing. De bedrijven betalen immers géén afvalstoffenheffing.

Hierdoor kan er geen goede vergelijking worden gemaakt tussen de lastendruk van woningen en niet-woningen.

Op dit moment zijn er nog teveel onzekerheden om de lastendruk voor woningen te kunnen berekenen. Bij de vaststelling van de verordening OZB (17 december 2019) wordt wel een (voorlopige) lastendruk 2020 voor woningen gepresenteerd.

(On)benutte belastingcapaciteit

Bij de belastingcapaciteit worden drie heffingen meegenomen: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Doordat de riool- en de afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven kent en de OZB stijgt met het inflatiepercentage heeft de gemeente Venray, binnen dit rekenmodel, geen onbenutte belastingcapaciteit voor de jaren 2020 t/m 2023.

4.3 Renteomslag

Het renteomslagpercentage wordt gehanteerd voor het doorberekenen van rente aan investeringen en als vergoeding voor de inzet van eigen middelen zoals het structureel deel van de reserves en voorzieningen.

In de programmabegroting 2019-2022 is uitgegaan van een renteomslagpercentage van 3,75%. Uitzonderingen hierop zijn de percentages die worden toegepast voor grondexploitatie 3,28% en voor investeringen waarbij sprake is van projectfinanciering. Aan grondexploitatie moet op grond van voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de rente worden doorberekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar verhouding vreemd/totaal vermogen. Aan investeringen waarvoor specifieke projectfinanciering is aangetrokken dient het betreffende rentepercentage te worden toegerekend. Specifieke leningen zijn bijvoorbeeld aangetrokken voor de renovatie van het gemeentehuis.

BBV-regelgeving schrijft voor dat jaarlijks in de begroting een herberekening van de rentepercentages dient te worden uitgevoerd. Dan is het pas mogelijk een integrale berekening op te stellen waarin alle wijzigingen van de nieuwe begroting 2019 – 2023 kunnen worden

meegenomen. Om niet jaarlijks geconfronteerd te worden met een wijziging in het renteomslagpercentage is afronding van het renteomslagpercentage tot 0,5% toegestaan.

Het uitgangspunt in deze voorjaarsnota 2020 is dan ook een ongewijzigd renteomslagpercentage van 3,75%, voor de grondexploitaties 3,28% en voor specifieke investeringen het percentage van de bijbehorende projectfinanciering.

4.4 Ontwikkelingen in de taakstelling

In de huidige (meerjaren) programmabegroting 2019 is een nog te realiseren taakstelling (bezuinigingen) opgenomen. Onderstaand volgt een nadere inhoudelijke toelichting op de ontwikkelingen in de taakstelling.

Taakstelling

Beleidsinhoudelijke bezuinigingen

x € 1.000

Nog te realiseren	2020	2021	2022	2023
Accommodatiebijdrage -3%	113	113	113	113
Totaal taakstellingen	113	113	113	113

Tabel 4.5.a resterende taakstellingen beleidsinhoudelijke bezuinigingen

Accommodatiebijdrage -3%

Het budget is taakstellend verlaagd met 3% in verband met nieuwe contracten die afgesloten gaan worden. Bij het aflopen van de huidige contracten worden nieuwe (prijs-)afspraken gemaakt, waarmee de taakstelling gerealiseerd gaat worden. Het doel is om eerst een nieuw accommodatie- en vastgoedbeleid vast te stellen. Op basis daarvan kunnen met onze partners die het beheer voeren over onze accommodaties keuzes worden gemaakt die ook hun relatie hebben tot de accommodatiebijdragen.

4.5 Grondbedrijf

Algemeen beeld

De woningmarkt loopt tegen de grenzen aan van de groei. De woningprijzen stijgen harder dan verwacht en dat geldt ook voor de bouwkosten. Prijzen rijzen de pan uit. Het vertrouwen in de woningmarkt daalt, omdat de betaalbaarheid afneemt en het aanbod steeds beperkter wordt. De verwachting was dat de grondwaarde van woningbouwlocaties hard mee zouden stijgen. In de praktijk blijkt die stijging van de grondprijzen lang niet zo sterk te zijn. De grondprijzen lijken langzaam hun grens te hebben bereikt. De verwachting is dat de druk op de woningmarkt nog even aanhoudt, maar dat de grenzen van de groei ook hierin langzaam bereikt zijn.

Grondprijzen

De grondprijzen van gemeente Venray zijn al een aantal jaren hetzelfde. Ook voor 2019 blijven de grondprijzen ongewijzigd. Dit betekent dat in elke kern van Venray de m² prijs van € 230 excl. BTW gehandhaafd blijft. Voor alle woningbouwexploitaties geldt dezelfde grondprijs. Afwijkende grondprijzen gelden voor woningbouw in de sociale huur en de gestapelde bouw (appartementen).

Grondexploitaties

Het resultaat van gronden in exploitatie is gebaseerd op eindwaardeberekening. De kosten en opbrengsten zijn onder andere gebaseerd op kengetallen, gemeentelijke grondprijzen en ervaringscijfers. Ook wordt in de fasering van de uitgifte rekening gehouden met behoeftcijfers en marktonwikkelingen. De grondexploitaties worden behoedzaam opgesteld, worden alert gevolgd en indien nodig vindt bijstelling plaats. Voor wat betreft de parameters is rekening gehouden met een rentepercentage van 3,28% (conform BBV-regelgeving) en een kostenstijging van 2%. Voor de opbrengstenstijging is voorzichtigheidshalve uitgegaan van een stijging van 1% vanaf 2021.

Het bruto resultaat op eindwaarde van de gemeentelijke grondexploitaties is bij de jaarrekening 2018 ingeschat op € 6,7 mln. voordelig. Dit is inclusief € 0,5 mln fondsafdrachten. In 2017 was dit € 6,9 mln. voordelig inclusief € 0,5 mln fondsafdrachten. Het resultaat is hiermee gedaald met € 0,2 mln.

Per 1-1-2019 zijn er vijf 'nog niet in exploitatie genomen' projecten. Welke verantwoord worden onder de materiele vast activa (MVA). Jaarlijks wordt de boekwaarde van deze gronden afgewaardeerd tot marktwaarde.

Deelnemingen

Gemeente Venray is aandeelhouder van de B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Venray neemt samen met de Provincie Limburg, Horst aan de Maas en Venlo deel in deze B.V. Venray is voor 5,4% aandeelhouder.

Risicoreserve grondexploitatie

De stand van de risicoreserve grondbedrijf is per 31-12-2018 € 3,1 mln. De benodigde reserve om alle risico's te kunnen dekken bedraagt € 1,9 mln. De risicoreserve komt daarmee per 31-12-2018 € 1,2 mln. hoger uit dan benodigd. De risico's zijn daarmee gedekt. De verwachting is dat de stand van de risicoreserve Grondbedrijf de komende jaren verder oploopt.

4.6 Kengetallen

Voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds worden kengetallen gehanteerd. Voor een aantal kengetallen hanteert Venray de eigen meest recente gegevens. Hierbij volgen wij niet de aantallen zoals die door het rijk gebruikt worden omdat deze aantallen (over het algemeen) achterlopen op onze eigen registraties. Dit betreft de kengetallen: de aantallen woonruimten, inwoners, bijstandsontvangers, leerlingen en WOZ-waarden. Deze aantallen worden gebruikt voor de berekening van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2019 die naar verwachting eind mei 2019 zal verschijnen.

Inwoners

De meest recente bevolkingsprognoses van Etil (Progneff 2018) laten zien dat het jaar 2035 het laatste jaar is dat nog sprake is van een toename van het aantal inwoners in onze gemeente. Vanaf dat jaar zien we dat het aantal inwoners in Venray langzaam af gaat nemen, dit is in onderstaande tabel nog niet te zien, maar wel zichtbaar is dat de voorspelde groei langzaam aftoet.

In de tabel is tevens te zien dat het aantal jongeren in de leeftijdscategorie tot 18 jaar, in 2024 met ca. 5% zal afnemen ten opzichte van 2018. De jaren daarna laten in de prognoses overigens weer een lichte stijging zien.

Het aantal inwoners van jonger dan 65 jaar neemt tot en met 2024 met ca. 3% af, terwijl het aantal in de leeftijd vanaf 65 jaar in dezelfde periode naar verwachting met bijna 18,5% zal gaan toenemen. Deze te verwachten groei is nog wat sterker dan de groei die in Progneff 2017 (ruim 15%) verwacht werd.

Aantal inwoners per 1 januari	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Van < 18 jaar	8.233	8.104	7.997	7.857	7.794	7.738	7.776
Van < 65 jaar	34.479	34.330	34.179	34.025	33.802	33.568	33.370
Van 65 jaar en ouder	8.862	9.137	9.397	9.633	9.927	10.232	10.491
Van 65 – 75 jaar	5.175	5.288	5.401	5.487	5.507	5.637	5.704
Van 75 – 85 jaar	2.870	2.980	3.078	3.188	3.398	3.505	3.643
Van > 85	817	868	918	957	1.022	1.090	1.143
Totaal per 1 januari	43.341	43.467	43.576	43.657	43.729	43.800	43.861
Groei inwoners per jaar:	126	109	81	72	71	61	69
Totaal per 31 december:	43.467	43.576	43.657	43.729	43.800	43.861	43.930

Gegevens zijn op basis van Progneff 2018

Woonruimte

Jaarlijks werden in opdracht van de provincie Limburg nieuwe prognoses opgesteld door Etil. Deze cijfers vormden de basis en worden, gecombineerd met de gegevens uit de BAG-administratie, ook aangepast in de tabel "kengetal Woonruimten" hierboven. Eind 2018 zijn de meest recente prognoses uitgebracht. Het is nog de vraag hoe in de toekomst de prognoses worden op- en vastgesteld. De Provincie wil meer met het CBS datacenter gaan werken, maar het is de vraag hoe

die prognoses gaan aansluiten bij de historie. Het is goed mogelijk dat er een trendbreuk zichtbaar zal worden in de toekomst.

In 2018 zijn 123 woningen opgeleverd, waarbij het in de meeste gevallen om nieuwbouw ging. In een klein aantal gevallen betrof het sloop/herbouw of splitsing. Bijna een derde van deze woningen was een levensloopgeschikte en dat is vergelijkbaar met 2017.

De verwachting is dat het aantal op te leveren nieuwbouwwoningen in 2019 boven dat van 2018 zal liggen, vermoedelijk zal het rond de 140 tot 150 uitkomen, waarbij opgemerkt dient te worden dat ook een aantal nieuwbouwcomplexen wordt opgeleverd. Gedurende het jaar kunnen nog vergunningen verleend worden en als de bouw snel start en voorspoedig verloopt kan het aantal opleveringen hoger worden. Kijken we naar de spreiding van de geplande nieuwbouw, dan zien we ook nu dat de nadruk duidelijk in kern Venray ligt.

In de loop van 2017 zijn de huurwoningen aan de Zuidsingel gesloopt, waarmee dit plan verantwoordelijk is voor de grootste onttrekking van woningen in Venray van de laatste jaren. Dit plan met 50 nieuwe woningen is in april 2019 geheel opgeleverd waarmee Venray weer een aantal betaalbare sociale huurwoningen rijker is. Daarbij heeft de corporatie begin 2019 ook San Damiano opgeleverd aan de zorgpartijen. Het aandeel huurwoningen dat hiermee toegevoegd wordt ligt daardoor een stuk hoger dan voorgaande jaren. Na jaren van braak liggen, wordt er nu ook hard gebouwd op de locatie van de Oude Biologische School. Als de bouw voorspoedig verloopt wordt dit plan in 2019 ook (deels) opgeleverd.

Toevoegingen aan de woningvoorraad in 2018:

- Er zijn zo'n 123 reguliere woningen opgeleverd.
- Daarbij ging het in enkele gevallen om een woningsplitsing of sloop/herbouw, het gros bestaat uit nieuwbouw.
- Bijna een derde van de nieuwbouwwoningen is een levensloopgeschikte.
- Er zijn 5 particuliere huurwoningen opgeleverd.
- Van de toegevoegde woningen is een derde in de dorpen gerealiseerd, dat is iets meer dan in 2017.
- In Leunen (17), Ysselsteyn (9) en Heide (6) zijn de meeste woningen in de dorpen toegevoegd;
- Voor kern Venray geldt dat vrijwel alle nieuwbouw (93%) in de Brabander is gerealiseerd, verspreid over de diverse deelgebieden (Aan den Heuvel, Laagheide en Signatuur).

De statistieken van de woningvoorraad worden vastgesteld op basis van de gegevens opgenomen in BAG. De maatstaf woonruimte is aangepast als gevolg van ontwikkelingen in relatie tot de BAG. De definitie van woonruimte is met ingang van 2015 geharmoniseerd met die van de BAG. Dat betekent de capaciteit bijzondere woongebouwen per complex terug is gevallen naar één en de wooneenheden niet meer meetellen. De woonruimten met logiesfunctie (vaak recreatiewoningen) echter nog wel. Gemeente Venray heeft in de BAG de recreatiewoningen die complexmatig gerealiseerd zijn, niet voorzien van een logiesfunctie, maar van een woonfunctie. Deze aantallen zijn dus verwerkt in de regel "Verblijfsobjecten met woonfunctie" in de tabel. De prognoses van Etil houden hier geen rekening mee.

Woonruimten per 1-1	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woonruimten	18.948	19.108	19.248	19.385	19.512	19.632
Verblijfsruimte met logiesfunctie	37	37	37	37	37	37
Totaal	18.985	19.145	19.285	19.422	19.549	19.669

Tabel 6.5a kengetal Woonruimten, bron: BAG/ Etil, Progneff 2018

Bijstandontvangers

De doelstelling van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen mee doet, en daar waar mogelijk betaald aan het werk gaat. We willen dat de arbeidsdeelname aan de onderkant van de arbeidsmarkt substantieel stijgt.

Het aantal WW-uitkeringen daalt de laatste jaren flink dankzij de oplevende economie. Eind 2018 is het aantal WW-uitkeringen wederom met 16% gedaald voor de regio Noord-Limburg.. Minder mensen met een einde WW uitkering stromen de bijstand in. De instroom in de bijstand is ook afhankelijk van andere factoren zoals huisvesting statushouders en inwoners die vanwege een kwetsbaarheid zijn aangewezen op ondersteuning bij het participeren. Het bijstandsvolume is in 2018 verder gedaald en daarmee zijn wij bijna terug op het niveau van 2013. In vergelijking met

de landelijke bijstandscijfers laat Venray nu een positiever beeld zien. De kentering van vorig jaar zet door. De uitstroom uit de bijstand neemt toe maar de verwachting is dat er de komende jaren sprake zal zijn van een stabilisatie. Meer mensen vanuit een WW-uitkering vinden direct werk. De groep die wel doorstroomt vanuit de WW vraagt een grotere investering om te begeleiden naar werk. We zetten in op een stabilisatie van het bijstandsbestand de komende jaren, omdat we geloven dat de investering in mensen met een bijstandsuitkering op termijn loont, zodat ook zij profiteren van de huidige economie.

Hieronder volgt een overzicht van de te verwachten bijstandsontvangers (aantal uitkeringen) in de komende jaren.

Aantal bijstandsontvangers per 31-12	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jongeren	82	69	75	78	78	80	80
Uitkering Participatiewet > 27<pensioenleeftijd	645	619	627	630	630	630	630
Uitkering Participatiewet elders verz/verpl.	86	96	90	90	90	90	90
IOAW	50	38	36	35	35	30	30
IOAZ	3	4	4	4	4	4	4
Loonkostensubsidie	30	40	45	45	45	45	45
Totaal	866	826	832	837	837	834	834

Leerlingen

Leerlingen VO

Onderstaande cijfers met betrekking tot VO betreffen het aantal leerlingen op 't Raayland College exclusief de leerlingen in het praktijk onderwijs. De cijfers betreffen voor 2019 de cijfers van de 1 oktobertelling 2018. Voor 2020 en verder zijn de cijfers overgenomen van de leerlingenprognose conform het scenariomodel-vo.nl dat het Raayland College hanteert.

Leerlingen SO/VSO

Onderstaande cijfers met betrekking tot SO/VSO betreffen het aantal leerlingen op SBO Focus en in het praktijkonderwijs van 't Raayland College. De cijfers betreffen voor 2019 de cijfers van de 1 oktobertelling 2018. Voor 2020 en verder zijn de prognoses van 't Raayland College gecombineerd met een verwachte toename van het aantal leerlingen in het Speciaal basisonderwijs.

Leerlingen SO/VSO klasse duur

Onderstaande cijfers met betrekking tot SO/VSO klasse duur betreffen het aantal leerlingen bij Onderwijs Groep Buitengewoon Venray en De Wijnberg Venray. De cijfers betreffen voor 2019 de cijfers van de 1 oktobertelling 2018. Voor 2020 en verder zijn deze cijfers gelijk gehouden omdat hiervoor geen prognose afgegeven is.

Leerlingen Onderwijs per 1-10	2019 1-10-18 Obv 1 okt. telling	2020 1-10-19 Obv prognose	2021 1-10-20 Obv prognose	2022 1-10-21 Obv prognose	2023 1-10-22 Obv prognose	2024 1-10-23 Obv prognose
VO	1.701	1.544	1.426	1.363	1.347	1.331
SO/VSO	220	213	212	211	212	213
SO/VSO klasse duur	51	51	51	51	51	51
Totaal	1.972	1.808	1.689	1.625	1.610	1.595

WOZ-waarden

De hoogte van de WOZ-waarden (totaal voor Nederland) heeft effect op de ontwikkeling van de uitkeringsfactor. In de komende meicirculaire worden de nieuwe door het Rijk gehanteerde WOZ-waarden, voor Venray en het totaal van Nederland, afgegeven. Daarop worden ook de uitkeringspercentages aangepast. Voor 2019 en volgende jaren voeren wij via deze Voorjaarsnota 2020 geen wijzigingen door, maar verwerken de gevolgen in de Programmabegroting 2019 en de Programmabegroting 2020 via verwerking van de gevolgen van de meicirculaire 2019 gemeentefonds.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. MUIP-AANVRAGEN TOTAAL OVERZICHT

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Leven	DP1.1	Breed Sociaal Domein	Bruikleenvoorziening WMO Woonunits (WMO) Bijdrage uit WMO Budget Subtotaal bruikleenvoorziening WMO	Bestaand beleid	550.000	550.000	550.000	550.000	0	99.196	195.446	288.750
				Bestaand beleid						-99.196	-195.446	-288.750
										0	0	0
				Vervangingsinvestering	26.000					2.015	1.976	1.937
										-9.897	-9.706	-9.514
	DP1.2	Voorzieningen	Huurkosten semipermanent lokalen De Kruidwies						0	-7.882	-7.730	-7.577
				Wettelijke verplichting					26.000	26.000	26.000	0
			Totaal Leven		576.000	550.000	550.000	550.000	26.000	18.118	18.270	-7.577

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Wonen	DP2.1	Woningbouw	Uitvoeren facilitairing warme Sanering Varkenshouderij Uitvoeren facilitairing warme Sanering Varkenshouderij (exploitatiekosten) Subtotaal Uitvoeren facilitairing warme Sanering Varkenshouderij	Wettelijke verplichting					198.000			
				Formatie					198.000			
	DP2.2	Woonomgeving	Vervangen speeltoestellen Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022 Subtotaal Vervangen speeltoestellen	Vervangingsinvestering	282.000	287.000	292.000	297.000		38.775	77.181	115.196
										-38.775	-77.181	-115.196
										0	0	0
				Vervangingsinvestering		374.171		52.171			57.281	55.659
	DP2.3	Veiligheid en Handhaving	Kermis Venray energiekosten Kermis Venray buitenbeheer Kermis Venray uitbesteed werk Subtotaal Kermis Venray								-57.281	-55.659
										0	0	0
				Bestaand beleid					28.000	28.000	28.000	28.000
									16.000	16.000	16.000	16.000
			Totaal Wonen		282.000	661.171	292.000	349.171	265.000	67.000	67.000	67.000

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Werken	DP3.2	Economische ontwikkeling	Aanvullend krediet GOW	Overig	200.000					15.500	15.200	14.900
			Bouwgrondexploitatie lasten	Bestaand beleid					3.046.699	2.253.060	8.246.626	931.076
			Bouwgrondexploitatie baten	Bestaand beleid					-3.739.535	-2.918.497	-6.976.981	-1.696.682
			Bouwgrondexploitatie mutatie boekwaarden	Bestaand beleid					692.836	665.437	-1.269.645	765.606
			<i>Bouwgrondexploitatie subtotale</i>						0	0	0	0
	DP3.4	Mobiliteit en infrastructuur	Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-5.688	-5.523	-5.359
			Vervanging openbare verlichting 2020	Vervangingsinvestering	320.000	326.000	332.000	338.000	28.000	55.925	83.764	
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						-28.000	-55.925	-83.764	
			<i>Subtotale Vervanging openbare verlichting 2020</i>						0	0	0	
			Meelift budget	Bestaand beleid	188.500	192.070	199.426	204.230	14.609	29.211	44.096	
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						-14.609	-29.211	-44.096	
			<i>Subtotale Meelift budget</i>						0	0	0	
			Mobiliteit Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	Bestaand beleid	805.100	1.292.950	506.000		239.650	62.395	161.391	197.459
			<u>06.1 GOW Algemeen / Verkeersvisie WGB</u>						123.050	23.250	-140.678	-217.461
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						38.250	-26.563	-26.164	-25.766
			<u>06.2 GOW Issues / Fietspad Geiesteren</u>						277.900	135.632	-5.451	-45.768
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						112.050	144.340	141.546	138.753
			<i>Subtotale Mobiliteit Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum</i>						112.050	-34.875	-34.200	-33.525
			Mobiliteit Via Venray	Bestaand beleid	1.862.450							
			Mobiliteit Via Venray (exploitatiekosten)									
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022									
			<i>Subtotale Mobiliteit Via Venray</i>									
			<u>Riolering</u>									
			Rioolverbetering (klimaatadaptie en afkoppelen) 2020	Bestaand beleid.	1.179.148	1.092.219	1.001.992	1.019.026		28.957	113.016	162.051
			Rioolvervanging en Relining	Bestaand beleid.	328.328	53.488	54.397	55.322	16.416	18.937	21.478	
			Vervanging drukriolering, electro mechanisch deel - aanvulling op GRP	Vervangingsinvestering.	0	0	0	0	0	0	0	
			Vervanging drukriolering, electro mechanisch deel	Bestaand beleid.	188.988	192.201	195.468	198.791	19.686	39.235	58.643	
			Vervangen Gemalen, civiele deel	Bestaand beleid.	21.122	21.481	21.846	22.217	1.144	2.294	3.451	
			Vervanging Gemalen, elektro mechanisch deel	Bestaand beleid.	67.591	68.740	69.909	71.097	7.041	14.032	20.974	
			Vervanging persleidingen	Bestaand beleid.	16.674	16.958	0	0	903	1.811	1.790	
			Afkoppelen industrieterrein Wanssum 2020	Bestaand beleid.	342.866	0	0	0	17.143	16.983	16.822	
			Bijdrage voorziening egalisatie riolering						-91.290	-206.308	-285.209	
			<i>Subtotale Riolering</i>						0	0	0	0
					2.144.717	1.445.087	1.343.612	1.366.453	0	0	0	0
			Totaal Werken		5.520.767	3.256.107	2.381.038	1.908.683	389.950	254.909	111.572	69.001

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Besturen	DP4.1		Implementatie omgevingswet	Wettelijke verplichting					265.000	265.000	115.000	115.000
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						-265.000	-265.000	-115.000	-115.000
			<i>Subtotale Implementatie omgevingswet</i>						0	0	0	0
	DP4.3	Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Vervanging RaadsinformatieSysteem (RIS) en vergaderschermen	Vervangingsinvestering	75.000	75.000				21.563	42.422	41.016
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						-21.563	-42.422	-41.016	
			<i>Subtotale Vervanging RaadsinformatieSysteem (RIS) en vergaderschermen</i>						0	0	0	0
			Totaal Besturen		75.000	75.000	0	0	0	0	0	0

BIJLAGE 2. MUIP-AANVRAGEN NOG NIET GEHONOREERD

Deze bijlage geeft een overzicht van alle Muip-aanvragen die niet gehonoreerd zijn in deze voorjaarsnota en verder worden afgewogen in het traject van de Programmabegroting 2020-2023. De aanvragen worden kort inhoudelijk toegelicht en een indicatie van de financiële gevolgen worden per programma gepresenteerd.

Programma 1 Leven

Bijdrage Schoon door de Poort MFA Merselo

In het kader van Schoon door de Poort is vanaf 2013 een werkgroep in Merselo verantwoordelijk om te komen tot een plan voor een duurzame exploitatie van het gemeenschapsgebouw D'n Hoek. Daarnaast werkt het schoolbestuur SPOVenray aan een plan voor vernieuwing van de onderwijshuisvesting in Merselo.

Inmiddels is door een stuurgroep in intensieve samenspraak met de gemeenschap Merselo een conceptplan opgesteld en ingediend voor een gezamenlijk MFA in Merselo. De bijdrage uit dit MUIP is bestemd voor het onderdeel verenigingsgebouw en komt bovenop de reeds beschikbare gelden vanuit het raamkrediet. Voor het onderdeel onderwijshuisvesting loopt een separate aanvraag. Beide aanvragen horen integraal bij elkaar om te komen tot realisatie van het MFA Merselo.

2e fase renovatie douchevoorzieningen binnensportaccommodaties

De douchecombinaties van de gymzalen en sporthal de wetteling 1 zijn verouderd en moeten gerenoveerd worden. Met het oog op de nieuwe aanbesteding van het beheer van de binnensportaccommodatie vanaf 2020 is het van belang dat de accommodaties qua onderhoud en gebruik op orde zijn. In de onderhoudsvoorziening zijn geen middelen gereserveerd voor onderhoud van binnensportaccommodaties. Conform de contractafspraken heeft de gemeente Venray wel de plicht om de binnensportaccommodaties in stand te houden

Renovatie sportvloer sporthal De Weert

De sportvloer van de Weert is sporttechnisch aan vervanging toe om zaalsporten te kunnen blijven beoefenen. Met het oog op de nieuwe aanbesteding van het beheer van onze binnensportaccommodatie vanaf 2020 is het van belang dat de accommodaties qua onderhoud en gebruik op orde zijn. In de onderhoudsvoorziening zijn geen middelen gereserveerd voor onderhoud van binnensportaccommodaties en ook het exploitatiebudget binnensport biedt hiervoor geen ruimte. Conform de contractafspraken heeft de gemeente Venray de plicht de binnensportaccommodaties in stand te houden.

Advies en begeleidingskosten voor implementatie Verduurzamen gemeentelijke gebouwen

De gemeente Venray heeft zich ten doel gesteld het gemeentehuis en de overige gemeentelijke accommodaties te verduurzamen (2022). Voor deze opgave is extra advies en begeleiding nodig voor de vertaling van verduurzaming naar beheer- en exploitatieovereenkomsten (denk aan prestatie-afspraken, aanpassing van contractvoorwaarden, aanpassing van onderliggende meerjarenonderhoudsplannen, etc.).

Vernieuwen subsidiebeleid

Er loopt een traject om het subsidiebeleid te vernieuwen. Daarvoor zijn in- en extern verbeterpunten opgehaald. Een van de verbeterpunten betreft het proces en de informatieverstrekking rondom subsidieverlening. Om dit beter te stroomlijnen en beter inzicht te hebben is een ondersteunende applicatie nodig.

Vervangen hellende daken Turks- en Marokaanscentrum Beukenlaan

De dakconstructie van gebouwen is verouderd en aan vervanging toe. De kosten hiervoor blijken veel hoger dan waar in het meerjarenonderhoudsplan mee rekening is gehouden.

Tennisclubs Venray en Oostrum

Met de tennissport wordt mede invulling gegeven aan de doelstelling om burgers van Venray meer te laten sporten en bewegen. Er zijn extra middelen nodig voor de renovatie van de tennisbanen, zodat competitietennis in stand kan worden gehouden.

Huisvesting basisschool de Lier Merselo

De gemeente is wettelijk verplicht om te voorzien in adequate huisvesting voor onderwijs. Door nieuwbouw voor basisschool de Lier in combinatie met de sport- en gemeenschapsaccommodatie ontstaan optimale mogelijkheden voor gezamenlijk gebruik en wordt een BENG-gebouw (Bijna Energie Neutraal) gerealiseerd (zie ook onder "Bijdrage Schoon door de Poort MFA Merselo").

Renovatie atletiekbaan

De gemeente heeft de afgelopen jaren al middelen beschikbaar gesteld voor de instandhouding van de huidige top laag. Met de geplande renovatie in 2020 zal de baan worden voorzien van een meer duurzame top laag. Naast een gemeentelijke bijdrage zal ook atletiekvereniging zelf bijdragen in de renovatiekosten van de baan.

Restauratie archieven

De Archiefwet 1995 verplicht de gemeente tot duurzame bewaring van de eigen archiefbestanden. Een deel van oudste archief van de gemeente, het archief van het dorpsbestuur voor 1798, bevindt zich in een slechte materiële toestand. Met een eenmalige investering van € 50.000 is het mogelijk om de restauratie van documenten die ernstig zijn aangetast versneld uit te voeren. Langer uitstel heeft tot gevolg dat de kwaliteit van het papier verder achteruit gaat en er op langere termijn hogere kosten ontstaan. Conservatie en restauratie van het overige deel van het archief kan uit het reguliere budget worden gefinancierd.

Kunstwerk project Ooijen Wanssum

Om te komen tot de realisatie van een blijvende herinnering aan de gebiedsontwikkeling Ooijen -Wanssum voor het dorp Wanssum wil de gemeente een eenmalige financiële bijdrage leveren (ongeveer 1% van de totale projectkosten).

Renovatie bibliotheek gebouw Merseloseweg

Het huidige bibliotheekgebouw aan de Merseloseweg kent een onderhoudsachterstand. Het heeft de voorkeur om deze weg te werken voordat herbestemming plaatsvindt. In de gemeentelijke onderhoudsvoorziening zijn hiervoor geen middelen opgenomen omdat de verantwoordelijkheid voor het volledige onderhoud feitelijk bij de huurder (Biblionu) ligt. Het is onwaarschijnlijk dat de huurder de aanzienlijke onderhoudsopgave alsnog nog kan oppakken.

Ontwikkel- en uitvoeringskosten Visie op gebouw Jerusalem

Er moet een nieuwe visie ontwikkeld worden met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling en nadere invulling, van het gebouw Jerusalem. De visie bindt huurders en gebruikers en bepaalt hoe het gebouw als maatschappelijke voorziening wordt gepositioneerd in Venray en zich kan verhouden tot andere maatschappelijke voorzieningen (zoals bijv. het jongeren centrum, de schouwburg).

Wifi voorziening gebouw Jerusalem

Het gebouw Jerusalem is in ontwikkeling als nieuwe Venrayse accommodatie voor culturele en maatschappelijke doeleinden. Op dit moment ontbreekt een adequate Wifi-voorziening in het gebouw. Er is een eenmalige investering nodig voor een goede wifi-dekking in het gehele gebouw.

Inrichting AH-pand tbv bibliotheek

BiblioNu heeft geen financiële middelen voor de inrichting van het voormalige AH-pand. De huidige inventaris is afgeschreven, versleten en niet meer te gebruiken in het nieuwe gebouw. Daarnaast moet gedacht worden aan inrichtingskosten zoals presentatieschermen, laptops enz.

Monumentensubsidie

In het huidige collegeprogramma is vastgelegd dat er een nieuwe subsidieregeling voor monumentaal erfgoed dient te komen. Hiervoor heeft de raad op 6 maart 2018 tevens een motie aangenomen. Op dit moment is er in de begroting geen budget meer beschikbaar voor subsidiering van monumentaal erfgoed.

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten				
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	
Leven	DP1.1	Breed Sociaal Domein	Bijdrage plan MFA Merselo deel gemeenschapshuis	Collegeprogramma	625.000						48.438	47.500	46.562
			Raamkrediet										
			2e fase Renovatie douchevoorzieningen binnensportvoorzieningen	Vervangingsinvestering	25.000					1.938	1.900	1.863	
			Vervangen sportvloer Sporthal de Weert	Vervangingsinvestering			100.000					7.750	
			Verduurzamen gemeentehuis Venray en gemeentelijke gebouwen	Collegeprogramma					40.000				
			Vernieuwen subsidiebeleid	Collegeprogramma	50.000					14.375	13.906	13.438	
			Vernieuwen subsidiebeleid (exploitatiekosten)	Formatie					34.115	34.901	35.857	36.845	
			<i>Subtotaal Vernieuwen subsidiebeleid</i>		50.000				34.115	49.276	49.763	50.283	
			Algehele dakrenovatie accommodatie Marokkaans- en Turks centrum	Vervangingsinvestering	70.000					5.425	5.320	5.215	
			Digitalisering Schulddienstverlening	Overig	74.560					21.436	20.737	20.038	
			Digitalisering Schulddienstverlening (exploitatiekosten licenties en support)						12.000	12.000	12.000	12.000	
			Digitalisering Schulddienstverlening (exploitatiekosten beheer)	Formatie					7.200	7.200	7.200	7.200	
			<i>Subtotaal Digitalisering Schulddienstverlening</i>		74.560				19.200	40.636	39.937	39.238	
	DP1.2	Voorzieningen	Accommodatie tennisverenigingen TC Venray en TC Oostrum	Overig	80.000					8.333	8.133	7.933	
			Verplaatsing basisschool de Lier naar MFA Merselo	Vervangingsinvestering	1.060.000					66.250	65.256	64.263	
			Inzet restantkrediet onderwijshuisvesting						-66.250	-65.256	-64.263		
	DP1.4	Kunst en cultuur	<i>Subtotaal Verplaatsing basisschool de Lier naar MFA Merselo</i>						0	0	0		
			Renovatie / vernieuwing atletiekbaan	Vervangingsinvestering	335.000					29.313	28.684	28.056	
			Restauratie documenten archief dorpsbestuur voor 1798	Wettelijke verplichting					50.000				
			Kunstwerk project Ooijen - Wanssum	Overig					110.000				
			Dak Bibliotheek Venray	Vervangingsinvestering	350.000					27.125	26.600	26.075	
			inzet budget hv charitatieve instellingen						-27.125	-26.600	-26.075		
			<i>Subtotaal bibliotheek</i>						0	0	0		
			Ontwikkel- en uitvoeringskosten voor Visie op gebouw Jerusalem	Overig					40.000				
			Wifi-voorzieningen gebouw Jerusalem	Overig	35.000					10.063	9.734	9.406	
			Inrichting Bibliotheek	Overig	726.000					99.825	97.103	94.380	
			Monumentensubsidie	Collegeprogramma					40.000	40.000	40.000	40.000	
Totaal Leven				3.430.560	0	100.000	0	333.315	333.247	328.074	330.686		

Programma 2 Wonen

Formatie jurist ruimtelijke ordening en planoloog

De taken en werkzaamheden voor de juristen ruimtelijke ordening en planologen zijn fors uitgebreid in de afgelopen jaren en dit zet zich voort. Oorzaken hiervoor zijn de gewijzigde vraag aan gemeenten die meer tijd kost (vragen worden complexer, er wordt meer maatwerk gevraagd, grote betrokkenheid van alle belanghebbenden). Verder zijn er een aantal grote ontwikkelingen die tijd vergen zoals de komst van de Omgevingswet, gewijzigd beleid ten aanzien van het buitengebied (sanering van de varkenshouderij, uitwerking van de Visie Veehouderij), gebruik van gemeentelijke stimuleringsregelingen, etc.

Het werkaanbod overstijgt op dit moment structureel de beschikbare capaciteit. Daarom wordt voorgesteld om de huidige formatie voor zowel de juristen ruimtelijke ordening als voor planologen uit te breiden met totaal 2 fte.

Aanleg breedtesportveld

Het nieuwe speelruimteplan vormt een belangrijke pijler voor sporten en bewegen in Venray. Conform dit plan wordt aanbevolen om in het Brukske een kunstgrasveld aan te leggen i.v.m. de grote aantallen jeugd en jongeren die daar wonen. De velden worden momenteel dusdanig intensief gebruikt dat ze onbespeelbaar worden door de slijtage van natuurgas. Het voorstel is om aan te sluiten bij de ontwikkelingen van het centrumplan Brukske (fase wijkpark).

Beheerplan groen & reiniging

In de loop van 2019 is het nieuwe beheerplan groen & reiniging gereed. Hierin wordt voorgesteld het huidige onderhoudsbeeld van de openbare ruimte (binnen de bebouwde kom) te continueren en de kwaliteit van plantsoenen en het bomenbestand van de gemeente Venray in stand te houden. Daarnaast willen we inspelen op nieuwe ontwikkelingen in het stedelijke gebied zoals het vergroten van de biodiversiteit, inspelen op hittestress en klimaatadaptatie en het bestrijden van de invasieve plantensoorten.

Om het nieuwe beheerplan volledig te kunnen uitvoeren is extra budget noodzakelijk.

Verbeteren leefbaarheid en veiligheid Vergeten Driehoek eo

We willen samen met bewoners en ondernemers de leefbaarheid en veiligheid verbeteren in de "Vergeten Driehoek" (Paterslaan, Henseniusstraat en Langstraat), omgeving Gouden Leeuw en een deel van de wijk West-Zuid (Pastoor Wijnhovenpark). Om samen zaken op te pakken is uitvoeringsbudget nodig.

Binck Bank Tour

Venray wil zich profileren als wielergemeente. Het faciliteren van een jaarlijkse Binck Bank tour levert een belangrijke bijdrage aan deze uiting. Slechts een deel van werkzaamheden hiervoor kan binnen de reguliere capaciteit plaatsvinden. Er is dus aanvullend budget nodig om de van de Binck Bank Tour ook in 2020 te kunnen organiseren.

Kermis Venray

Gemeente Venray organiseert in eigen beheer de Venrayse Kermis. Het hiervoor benodigde budget is structureel onvoldoende voor de inzet van de kermismeester.

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Wonen	DP2.1	Woningbouw	Formatie jurist ruimtelijke ordening	Formatie					93.300	95.800	98.800	102.000
			Formatie Planoloog	Formatie					99.100	101.800	105.000	108.400
	DP2.2	Woonomgeving	Aanleg breedtesportveld	Vervangingsinvestering		40.000					4.167	4.067
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022								-4.167	-4.067
			<i>Subtotaal Aanleg breedtesportveld</i>								0	0
			Beheerplan groen & reiniging exploitatie	Overig					155.000	158.100	161.262	164.487
			Beheerplan groen & reiniging formatie	Formatie					110.454	117.066	120.812	113.581
			<i>Subtotaal beheerplan groen & reiniging</i>						265.454	275.166	282.074	278.068
	DP2.3	Veiligheid en Handhaving	Verbeteren leefbaarheid en Veiligheid in de "Vergeten Driehoek" en een deel van de wijk West-Zuid	Collegeprogramma					50.000			
			Binck Bank Tour	Overig					49.000	49.000		
	DP2.4	Natuur en landschap	Kermis Venray salarislasten kermismeester	Formatie					16.300	16.300	16.300	16.300
			Totaal Wonen		0	40.000	0	0	573.154	538.066	502.174	504.768

Programma 3 Werken

Formatie accountmanager bedrijven

De ontwikkelingen in het buitengebied volgen elkaar in hoog tempo op (denk hierbij aan de uitvoering van de Visie Veehouderij en met name het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing). Daardoor is behoefte ontstaan aan het op meer gestructureerde wijze organiseren van de contacten met het buitengebied. Daarop heeft het college in maart 2019 een besluit genomen om de formatie van de accountmanager bedrijven met specialisatie buitengebied vast te stellen op 1 fte. Dit is boven op de bestaande formatie, die nodig is om de kwaliteit van dienstverlening aan overige bedrijven te kunnen blijven waarborgen.

SDW-30 Formatie vrijetijdseconomie

Vrijetijdseconomie is een thema dat een prominente rol heeft in onze regio. Hierop is gezamenlijk een visie ontwikkeld met daaraan gekoppeld een ambitieus uitvoeringsprogramma, dat ook onderdeel is van het actuele collegeprogramma. Om de voortgang van het actieprogramma VTE te bewaken en de hieruit voortkomende afspraken en verwachtingen met alle partijen af te stemmen, is een kleine uitbreiding van de bestaande capaciteit noodzakelijk.

Starterscentrum

Het is belangrijk om ter bevordering van de economische ontwikkeling met name de starters de juiste ondersteuning te bieden. Hiervoor willen we een starterscentrum faciliteren waar beginnende (creatieve) ondernemers gemakkelijk onderdak kunnen vinden. Zij kunnen daarbij samen met collega-ondernemers en onder enige begeleiding van deskundigen hun bedrijfsactiviteiten verder ontwikkelen en uitbouwen. Voor dit initiatief zijn voor een periode van 3 jaar extra middelen nodig.

De Brier

De ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerrein De Brier gaat verder achteruit. In het collegeprogramma staan daarom voor De Brier twee activiteiten benoemd. De eerste betreft de opwaardering van de openbare ruimte, de tweede betreft een haalbaarheidsonderzoek. Samen met de ondernemers in het gebied zijn wij onlangs gestart met een onderzoek naar bedrijventerrein De Brier. De raad is hierover door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Uit dit onderzoek moet blijken wat de potentie is van het bedrijventerrein en welke maatregelen er nodig zijn. Dit alles met als doel de ruimtelijke kwaliteit op bedrijventerrein De Brier te verbeteren.

Gouden Leeuwplein

De gemeenteraad heeft op 4 juli 2017 een motie aangenomen waarin het college wordt opgedragen een integraal plan uit te werken voor opwaardering en vergroening van het gebied Gouden Leeuw. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het verhogen van de belevingswaarde van het plein en de opgave in het kader van klimaatadaptatie (waaronder operatie steenbreek). Daarop is in het collegeprogramma 2018-2022 de activiteit "Opstellen plan opwaarderen Gouden Leeuwgebied" opgenomen. Eerder is voor deze ontwikkeling al € 75.000,- gereserveerd. Uit een eerste globale schets en kostenberekening blijkt dit bedrag niet voldoende te zijn.

Uitvoering Centrumvisie

De weg die is ingeslagen met de uitwerking van de centrumvisie naar een compact, compleet en comfortabel centrum is nog lang niet af. Naast het verder ontwikkelen van onderscheidende retailprofielen voor diverse delen van het centrum zullen ook andere functies aandacht krijgen (bijv. kunst en cultuur). Verder is aandacht nodig voor de entrees (oa. door vergroening) van het centrum en de winkelrouting.

SDW-15a Digitalisering beheergegevens Openbare Ruimte

In het kader van de Omgevingswet en een effectief en efficiënt beheer van de openbare ruimte is het noodzakelijk alle elementen in de openbare ruimte op de juiste wijze te verwerken in ons beheersysteem en van daaruit in de omgevingsvisie. De laatste jaren wordt de hoeveelheid gegenereerde gegevens uit beheer, renovatie en projecten steeds groter en ook de mogelijkheden om deze te verwerken steeds beter. Op dit moment ontbreekt echter de capaciteit om deze gegevens te verwerken. Aangezien de informatiebehoefte structureel is en verder zal toenemen is het noodzakelijk hiervoor capaciteit vrij te maken. Dekking wordt gevonden binnen de budgetten voor riolering en de voorziening wegen.

Mobiliteit Programma Infrastructuur + Trendsportal

In 2018 is door de venrayse gemeenteraad de regionale Mobiliteitsvisie Noord- Limburg vastgesteld onder de naam Trendsportal. Hiermee wordt een verschuiving in gang gezet van meer traditionele infraprojecten naar andersoortige projecten op het gebied van verkeer en vervoer.

In 2018 zijn de beleidsdoelen uitgewerkt in 25 subdoelstellingen en is gewerkt aan prioritering van die subdoelstellingen. Dit heeft geresulteerd in een lijst van (lokale en regionale) projecten. Hiermee hebben we inmiddels ook een beeld van de investeringen die hieraan verbonden zijn. Regionaal wordt verder gewerkt aan een methodiek die dient als afwegingskader om de bijdrage van projecten aan de gestelde doelen transparant en inzichtelijk te maken.

Grondwal Landweert A73

Het plan is om een grondwal te realiseren ter hoogte van de wijk Landweert als akoestische afscherming tegen wegverkeerslawaaï vanwege de A73. Het overgrote deel van de realisatiekosten wordt gefinancierd door het toepassen van gronden die vrijkomen uit civiele projecten. Daarnaast wordt een bijdrage uit het fonds Bovenwijkse voorzieningen ingezet. Het resterende bedrag wordt gevraagd via dit MUIP.

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatielasten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Werken	DP3.1	Kennis en Innovatie	Geen MUIP									
	DP3.2	Economische ontwikkeling	Formatie-uitbreiding accountmanager bedrijven/plattelandsgebied	Formatie					88.000	90.000	93.000	96.000
			Formatie vrijetijdseconomie	Formatie					26.000	26.700	27.500	28.400
			Starterscentrum	Overig					100.000	100.000	100.000	
	DP3.3	Centrumontwikkeling en de Brier	Bedrijventerrein De Brier	Collegeprogramma	150.000					11.625	11.400	11.175
			Opwaarderen Gouden Leeuwplein	Collegeprogramma	230.000					17.825	17.480	17.135
			Uitvoering Centrumvisie	Collegeprogramma					125.200	125.200	125.200	
	DP3.4	Mobiliteit en infrastructuur	Digitalisering beheergegevens openbare ruimte	Formatie					28.672	29.446	30.388	31.361
			Dekking uit riool en wegen						-28.672	-29.446	-30.388	-31.361
			Subtotaal digitalisering beheergegevens openbare ruimte						0	0	0	0
			Mobiliteit & Infrastructuur algemeen	Collegeprogramma	1.064.500	964.000	919.500	845.750		82.499	155.612	223.830
			01 infrastructuur Langzaam verkeer						27.000	27.000	22.500	27.000
			02 infrastructuur gemotoriseerd verkeer						54.000	99.000	108.000	
			03 infrastructuur georganiseerd verkeer						4.500			114.750
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022							-63.125	-92.641	-113.641
Subtotaal Mobiliteit & Infrastructuur algemeen								85.500	145.374	193.471	251.940	
Reeds voor mobiliteit opgenomen in de begroting 2019-2022								-38.750	-76.750			
Realisatie van een grondwal ter hoogte van de wijk Landweert als akoestische afscherming van wegverkeerslawaaï vanwege de A73	Overig	163.000					10.188	10.035	9.882			
			Totaal Werken		1.607.500	964.000	919.500	845.750	424.700	526.912	539.336	337.782

Programma 4 Besturen

Clouddiensten

De gemeenten gaan in de komende jaren steeds meer gebruik maken van clouddiensten, ook Venray wil daartoe overgaan. Bij clouddiensten wordt op aanvraag hardware, software en gegevens beschikbaar gesteld door een cloudleverancier. De cloudleverancier beheert en onderhoudt de software en systemen. De extra kosten kunnen niet uit de huidige begroting worden bekostigd.

Formatie informatiemanager

Anderhalf jaar geleden is gestart met het ontwikkelingstraject I&A. Daarbij is destijds de noodzaak van een Informatie-manager gebleken en is gekozen voor tijdelijke invulling van deze functie. Lopende het traject is gebleken dat de uitdagingen op het gebied van Informatisering, die de organisatie te wachten staan, vele malen groter zijn dan gedacht. Om vanuit Informatisering het noodzakelijke strategische advies te kunnen geven, informatiseringsbeleid te formuleren en een gesprekspartner te hebben voor afdelingsmanagement, CMT, College en raad is het noodzakelijk dat een dergelijke functie structureel geborgd wordt in de organisatie.

ICT-Infrastructuur

Om de ICT-infrastructuur op het gewenste niveau te houden zijn investeringen noodzakelijk de komende jaren. Door de samenwerking tussen gemeenten Venray - Horst aan de Maas kan dit efficiënter en effectiever uitgevoerd worden. Bovendien zal de kwaliteit toenemen en continuïteit beter worden geborgd bij deze samenwerking.

In de toekomst gaan we voor onze ICT-infrastructuur meer over op lease-constructies in plaats van investeringen. Hiermee sluiten we tevens meer aan bij de werkwijze van onze partner Horst. In het budget voor ICT-infrastructuur (totaal circa € 1 mln.) gaan we de budgetten voor kapitaallasten omzetten in structurele (lease-)budgetten. Daarnaast is er structureel extra budget nodig om de ICT infrastructuur op niveau te brengen. Middels deze structurele ophoging kan Venray haar ICT infrastructuur op niveau houden.

Business Intelligence

De Gemeente Venray heeft momenteel meerdere manieren om informatie te verzamelen en ter beschikking te stellen aan de organisatie.

Business intelligence (BI) staat voor het verzamelen van gegevens (uit meerdere systemen) binnen de eigen organisatie. Daarmee is BI een belangrijk hulpmiddel in het resultaatgericht sturen. Het doel is om te komen tot één beleid met een geüniformeerd proces, geformaliseerde uitgangspunten en een standaard BI-oplossing welke beheerd en ondersteund wordt.

Voor de borging en doorontwikkeling van BI is er structureel een uitbreiding van 1 fte noodzakelijk.

FUWA 2020

In juli 2019 wordt de opdracht "Herijking functiewaardering gemeente Venray" opgeleverd aan het CMT. Het eindresultaat van deze opdracht is een analyse van de huidige situatie en een duidelijke overweging van de te nemen vervolgstappen om uiteindelijk te komen tot een (al dan niet nieuw) FUWA-systeem. Dit betekent dus dat er een advies zal worden gegeven om ons huidige systeem te actualiseren of een nieuw systeem te ontwikkelen cq. in te kopen. Na de zomer zal worden gestart met een proces dat in de loop van 2020 leidt tot een geactualiseerde of nieuwe FUWA-systematiek.

Herontwikkeling AH-pand

In 2016 respectievelijk 2017 zijn de centrumvisie en het centrumprogramma voor Venray vastgesteld. In het centrumprogramma staan een aantal plannen. Twee van die plannen zijn de herontwikkeling van het voormalige AH-pand met de verbetering van de verbinding Gouden Leeuwpad en de verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum. In januari 2019 kocht de gemeente het voormalige AH-pand met als doel hier de bibliotheek te huisvesten. Daarmee vullen

we de twee genoemde plannen uit het centrumprogramma in. Het is ook een kans om de verbinding Gouden Leeuwpad te verbeteren. Tot slot willen we de aanwezige fietsenstalling (gedeeltelijk) intern brengen.

Verbeteren klimaatsysteem gemeentehuis

Uit onderzoek is gebleken dat het binnenklimaat in het gemeentehuis binnen de bandbreedten blijft voor een optimale werkomgeving. Er zijn echter plaatsen in het gemeentehuis waar het binnenklimaat toch een knelpunt vormt. Hiervoor moeten aanvullende maatregelen worden getroffen om deze problemen op te lossen.

Via Venray Proces

Met het tekenen van de realisatieovereenkomst komt de realisatie van het werk N270 Via Venray dichterbij. Om de gemeentelijke belangen (lees: werk aan het gemeentelijk wegennetwerk, welke meelift met dit project) goed te vertegenwoordigen tijdens de realisatie (afstemming tijdens het werk) is het noodzaak om hier uren aan te besteden. Uren waar met name de vakdisciplines in de openbare ruimte nu geen uren voor beschikbaar hebben. Dit met als doel om geen ongewenste opbouw/vorm van de gemeentelijke infrastructuur opgeleverd te krijgen, waardoor beheer mogelijk extra kosten met zich meebrengt.

ICT - innovatiebudget

Vanuit de organisatie komen continu nieuwe wensen en eisen op het gebied van applicaties en systemen. Hiervoor is vaak geen dekking vanuit de standaard exploitatiebudgetten. Om deze noodzakelijke of wenselijke ontwikkelingen toch te kunnen ondersteunen is een innovatiebudget nodig. Dit zorgt voor de benodigde flexibiliteit in de snel veranderende I&A wereld.

Het budget zal worden ingezet om aanschaf en implementatie van (kleinere) software-applicaties mogelijk te maken. In het voorjaar 2019 wordt een nieuw Informatiebeleidsplan opgeleverd, waarin een expliciete doorkijk wordt gemaakt naar 2020 en 2021.

Programma	Deelprogramma		Omschrijving	Categorie	investering				exploitatiekosten			
					2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Besturen	DP4.3	Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Cloud 2020	Collegeprogramma					187.500	187.500	187.500	187.500
			Informatiemanager	Formatie					75.056	104.019	104.019	104.019
			ICT-Infrastructuur samenwerking Gemeente Venray-Gemeente Horst a/d Maas	Vervangingsinvestering					200.000	200.000	200.000	300.000
			Business Intelligence oplossing exploitatie	Collegeprogramma					87.500	87.500	87.500	87.500
			Business Intelligence oplossing formatie	Formatie					80.000	80.000	80.000	80.000
			<i>Subtotaal Business Intelligence oplossing</i>						167.500	167.500	167.500	167.500
			FUWA 2020	Overig					300.000	200.000	200.000	200.000
			Herontwikkeling voormalige AH-pand	Collegeprogramma	1.975.000					153.063	150.100	147.138
			Herontwikkeling voormalige AH-pand		100.000					7.750	7.600	7.450
			<i>Subtotaal Herontwikkeling voormalig AH-pand</i>		2.075.000					160.813	157.700	154.588
			Verbeteren van het klimaatsysteem van het gemeentehuis	Overig	65.000					3.100	3.040	2.980
			Via Venray proces	Formatie					15.750	31.500	31.500	
			ICT innovatiebudget	Bestaand beleid	100.000					28.750	27.813	26.875
			Reeds opgenomen in de begroting 2019-2022						-28.750	-27.813	-26.875	
			<i>Subtotaal ICT innovatiebudget</i>							0	0	0
			Totaal Besturen		2.240.000	0	0	0	945.806	1.054.432	1.051.259	1.116.587

BIJLAGE 3. LIJST MET AFKORTINGEN

Afkorting	Uitgeschreven
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AMvB's	Algemene Maatregel van Bestuur
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
B&W	Burgemeester & Wethouders
BIG	Baseline informatiebeveiliging gemeenten
BIS	Bestuurlijk Informatie Systeem
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BZK	Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CPB	Centraal Plan Bureau
CSO	Convenant Samenwerkende Overheden
3 D's	3 Decentralisaties
DCGV	Development Compagnie Greenport Venlo
DHW	Drank- en Horecawet
DOP	DorpsOmgevingsProgramma
DRO	Dorpsradenoverleg
ECB	Europese Centrale Bank
E-HRM	Electronic Human Resource Management
EMU	Europese Monetaire Unie
ESB	Enterprise Service Bus
G32	Netwerk van 37 (middel)grote steden in ons land
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GOW	Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GSP	Globaal Stedenbouwkundig Plan
HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
IAU	Incidenteel Aanvullende Uitkering
IBP	InterBestuurlijk Programma
IBP	InformatieBeleidsPlan
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKB	Individueel Keuzebudget
IPB	Interbestuurlijk Programma
Interreg- programma	Subsidieprogramma van het Europees fonds
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
KCC	Klant Contact Centrum
KDP	Kosten dekkingsplan
KNHB	Koninklijke Nederlandse hockeybond
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LKF	Limburg Kapitaalmarkt Fonds
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MAU	Meerjarig Aanvullende Uitkering
MFC	MultiFunctioneel Centrum
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MUIP	Meerjarig Uitgaven- en Investerings Plan
NEN1010	Norm voor elektrotechnische laagspanningsinstallaties in woningen, gebouwen en infrastructuur
NIEG	Niet in exploitatie genomen gronden
NLW	Noord Limburg West

OOM	Organisatie Ontwikkel Model
OZB	Onroerend Zaak Belasting
pva	Plan van aanpak
P&C	Planning en Control
PDCA	Plan Do Check Act
PO	Primair onderwijs
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
Rfv	Raad voor financiële verhoudingen
RIB	Raadsinformatiebrief
RIEC	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
RIS	Raadsinformatiesysteem
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
ROC	Regionaal opleidingencentrum
ROVL2011	Richtlijn voor openbare verlichting 2011
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
SPOV	Stichting Primair Onderwijs Venray
SSONML	Stichting Speciaal Onderwijs Noord- en Midden-Limburg
SVV	Strategische Visie Venray
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TrPV	Toeristisch-recreatief Platvorm Venray
TSA	Taak specifieke applicaties
UNI	Uitkering naar Inkomen
VAVO	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VvGI	Vincent van Gogh Instituut
(V)SO	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdige SchoolVerlater
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport
3 W vragen	Wat willen we bereiken?, Wat gaan we doen?, Wat mag het kosten?
WWB	Wet Werk en Bijstand
Wajong	Wet Werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WOP	Wijk Omgevings Programma
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WRO	Wijkradenoverleg
WWB	Wet Werk en Bijstand
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WWnV	Wet Werken naar Vermogen